

Zdravíme
Járu KOHOUTA,
New York

50 centů

TELEFONY:
(708) 749-1891
(708) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

(USPS 092670)

DENNÍ HLASATEL

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. XCVIV

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

Established 1891

ČTVRTEK 6. PROSINCE 1990 · Čís. 85

THURSDAY, DECEMBER 6, 1990

Díky Anežko!

František Růžička

Patřil jsem do početné skupiny těch, kdož jako poutníci, právě před rokem, v sobotu 11. listopadu dorazili po namáhavé cestě do Říma. Jako jeden z poutníků, kterým se podařilo v rychlosti shlédnout část pamětihodností antického Říma, ale především zúčastnit se historického okamžiku - kanonizace naší patronky Anežky České, dcery královské. V neděli 12. listopadu jsme s netrpělivostí procházeli kordonem italských policistů k bazilice sv. Petra, kde se konaly slavnostní obřady. Odtud i mnozí z vás na obrazovkách svých televizorů viděli Svatého Otce a slyšeli jeho slova při vyhlášení Anežky za svatou spolu s Albertem Chmelovským z Polska.

Zde ve Vatikánu jsme slyšeli další slovo Svatého Otce při polední modlitbě Anděl Páně s pozdravem do naší vlasti. Odtud vedly naše kroky k chrámu Svatých apoštolů na první bohoslužbu ke cti sv. Anežky. Ještě se neuklidnilo naše nitro pod přívalem hlubokých dojmů a již jsme znovu vstupovali do areálu Papežského paláce, abychom byli v audienční síni přítomni setkání s papežem Janem Pavlem II. Zde také poprvé zaznělo "Svatý Otec do Prahy", jako hlas mohutné demonstrace. České demonstrace v zahraničí. Ještě neoschly naše slzy radosti a dojetí a již jsme znovu klečeli před obrazem Krista vítězího, tentokrát v bazilice sv. Pavla před hradbami. Zde jsme se

Pokrač. na str. 2

Pražský Orloj na Staroměstském náměstí.

ZVLÁŠTNÍ UDÁLOST 7. a 8. PROSINCE

V pátek 7. prosince a v sobotu 8. prosince - zvláštní událost - První čl. filatelistický klub pořádá svou každoroční kulturněfilatelistickou výstavu v pátek 7. prosince (9.30 AM až 6 PM) a v sobotu 8. prosince (8.30 AM až 1 PM) v Household Bank 6800 Stanley Ave., Berwyn. Berwynský Poštovní úřad tam bude razítkovat vánoční poštu zvláštním razítkem (zde vyobrazeným) na oslavu pětistého výročí starých pražských astrologických hodin - Orloje - který je jedním z nejstarších hodin v Evropě.

500 let

P
R
A
H
A
Staroměstský Orloj
(horologium)
1490 - 1990
A
mistr Hanuš

Obraz Svatopluka

Demokracie a kotrmelcování aneb Tři pruty Svatoplukovy.

Nejen na Slovensku, ale i na Moravě a ve Slezsku se vynořují požadavky autonomistické, separatistické, ba i šovinistické. Přihlédneme-li k dějům minulým, k událostem okolo utvoření Slovenského štátu, i k dějům nyní probíhajícím, dospějeme k představě, že vždycky se vyskytnou lidé, kteří některé domnělé nebo skutečné slabosti naší státní soustavy zneužijí, v nejllepším případě jen použijí snad v dobré víře, že konají dobro, ale stejně nadělají víc zla než užítu. Ať už tedy v dobrém úmyslu, vyvstanou vždycky proroci se spoustou logických, spravedlivých, ale i opačných, škodlivých požadavků. Ať takoví, nebo makoví, vždycky povstávají bouřliváci v nejméně vhodnou dobu, takže nejen zlými, ale i dobými požadavky spíše škodí, než prospívají. Aby jim byl vzat vítr z plachet, aby neměli zamínku k ohrožování

Pokrač. na str. 4

Vzpomínka na vraha

Jiří Ješ

Je to vlastně vzpomínka dost banální, ale teprve na poslední chvíli jsem si uvědomil, že asi neexistuje mnoho lidí, kteří se znali jak s dr. Miladou Horákovou, tak s jedním z jejích vrahů.

O té vzácné ženě a skutečné národní mučednici nebudu opakovat, co o ní bylo už mnohokrát napsáno. Můj otec, vzhledem k abecednímu pořádku, seděl vedle dr. Horákové v jedné poslanecké lavici a snad i tato náhoda přispěla k jejich spřátelení. Zejména po únorových událostech k nám dr. Horáková přicházela na návštěvy, z nichž jedna koncem května 1948 byla dost

Pokračování na str. 11

Voda nad zlato

- rfe -

Příčinou současnej krízy na Strednom Východe je ropa. Nasledujúcou príčinou by mohla byť voda, ktorá je pre krajiny okolo Perzského zálivu mimoriadne dôležitá. O hlbokých prameňoch tohto zdroja možného konfliktu hovoríme v našom nasledujúcom príspevku.

Abdullah Salut v Jordánsku pestoval ruže. Po dlhé roky boli kríky s ružami zdrojom jeho radosti a pýchy. Musel sa však svojej záľuby pestovania ruží vzdať, obetovať svoje potešenie, pretože niet vody na ich zalievanie. Keď Abdullah prišiel v roku 1948 do Jordánska, boli iba traja. Dnes má jeho rodina

Pokrač. na str. 3

Zprávy ZE SVĚTA

MÍT VLÁDU NAD SVÝMI VĚCMI

Obávám se, že nemáme mnoho důvodů ke spokojenosti. Společenské změny, které se nám zdály ještě před několika měsíci na dosah ruky, probíhají těžce a pomalu. Mezi lidmi roste neklid, nespokojenost, netrpělivost a zklamání, které jsou provázeny rostoucí nevráživostí. Žijeme v dusné atmosféře. Kredit, který jsme ve světě získali svou rychlou a pokojnou revolucí, zvolna ztrácíme. Zahraničí nás pozoruje se stále většími rozpaky a stále častěji vyslovuje obavu, že naše schopnost budovat nový systém povážlivě kulhá za schopností, kterou jsme prokázali při

Britští vojíci cvičí tankové manévrování na poušti v Saudské Arábii, používají přenosného mostu k překročení zákopů. Tank nazvaný Challenger čeká před přejezdem po nouzové spoje.

Díky Anežko...

stali přímými účastníky poselství, které k nám zaznělo z úst kardinála J. Tomka. "Neste odkaz Anežky, vždyť proroctví říká: až bude Anežka prohlášena za svatou, bude v Čechách lépe"... Netrvalo dlouho a tento odkaz se naplnil jako zázrak. Vrátili jsme se 15. listopadu ráno a pak přišel 17. listopad... V sobotu 18. listopadu zazněla v katedrále sv. Víta v Praze slova kardinála Františka Tomáška: "Já i celá katolická církev stojíme na straně národa"... Pak přišla Letná...

Spojitelosti, vyslovované po celý uplynulý rok ve všech možných souvislostech. Snad i mnozí nevěřící pocítili jakési skryté působení mimozemských sil. Náš národ získal svobodu, setřásl totalitu. Svět se změnil tak rychle, jak nikdo nečekal. Člověk se však mění pomalu a tak se zeptejme jak jsme splnili Anežčin odkaz.

Sobota 10. listopadu letošního roku byla ve znamení děkovných bohoslužeb konaných ve všech našich farnostech. S úderem 17. hodiny se ozval zvonek od sákrstie v diecézní katedrále sv. Mikuláše a zazněla slova písně "K oltáři Páně plní touhy spějme..". Českobudějovický biskup dr. Miloslav Vlk při pontifikální mši svaté, kterou s ním koncelebroval kanovník František Lála, generální vikář Václav Dvořák a jáhen Bořivoj Prajer, připomněl toto slavné výročí.

"Připomeňme si den, kdy byla sv. Anežka postavena na oltář. Přišli jsme za to poděkovat. Otevřel se nám nový prostor svobody, děkujeme za tento dar víry. Též za sílu, abychom dokázali jít vpřed. Máme v živé paměti onu radostnou událost, s odstupem času jí lépe chápeme. Nemůžeme se dívat očima povrchně, ale musíme sestoupit ke kořenům současnosti. Již před 17. listopadem jsme cítili tok hluboké víry, který vyústil poutí do Říma. Měli jsme tam pocit napětí, něčeho nového. Zbrojí Anežky nebyla přilbice a meč, ale odaná služba chudým. Dejme našemu životu pečeť Anežky. Ale nejen do "kovu", ale do celého života dneška. Zdá se, jakoby život běžel po starých cestách (apatie, nezáměr, nespokojenost). Prosme aby nám Duch skrze sv. Anežku přinesl Světlo a Sílu do našeho soukromého života, do života celé naší společnosti. Naplňme Anežčin odkaz. Amen - staň se!"

Slavnostní bohoslužba byla ukončena chorálem Svatý Václave, který i v prostorných bazilikách Říma, právě před rokem, zněl tak mohutně a demonstrativně...

bourání systému starého. Českoslavenko vzniklo před dvaasedmdesáti lety ze společné vůle našich dvou národů, reprezentovaných jejich nejvýznačnějšími duchy. Nejuvědomělejší Češi a Slováci, ať už působili doma, či v zahraničí, se tehdy jednomyslně shodli na tom, že jedinou zárukou nezávislé státní existence a svobodného národního rozvoje je pro nás společenský život v jednom státě. Tato obecně sdílená jistota vedla dokonce naše předky, jak Čechy, tak Slovaky, k přesvědčení, že naše dva národy jsou jen dvěma větvemi národa jediného. V této věci, jak víme, se osudově mylili, nicméně sám fakt, že takto smýšleli, svědčí o tom, jak hluboká byla jejich jistota, že patříme k sobě. Vyzývám proto všechny Čechy, aby se pokusily vcítit do duše slovenského národa a aby se zbavili všech pozůstatků přezíravosti a bezděčné nadřazenosti, jimiž byl po léta jejich vztah k Slovákům provázen. Žádám je, aby na různé slovenské nároky směřující k upevnění slovenské svébytnosti nereagovali jen pohrdlivým úsměškem nebo nechápavým kroucením hlavy. Vyzývám všechny Slovaky, a především slovenskou mládež, aby nepodléhali nacionální demagogii lidí, kteří ztotožňují národní svébytnost a hrdost s návratem do temné minulosti. Sentimentální výklady o údajně opuštěném, zapomenutém a ze všech stran utiskovaném slovenském národě jsou pro slovenský národ urážlivé. Hlasy tohoto druhu nepěstují národní sebevědomí, ale živí jen národní komplexy a probouzejí nenávisť. Dvacátý osmý říjen 1918 je s dvacátým osmým říjnem 1990 propojen tisícerými významovými nitkami. Jednou z těchto nitek je i ta, o níž jsem mluvil. Dvacátého osmého října 1918 vstoupil v život československý stát. Dvacátého osmého října 1990 se nad tímto státem vznáší otázka, zda naši vlastní vinou neumírá, anebo zda jeho život naopak nabírá druhý

dech. Věřím, že ve zkoušce, kterou prochází naše státnost, obstojíme. Věřím, že náš rozum, smysl pro svornost, naše odpovědnost, kultura a pud sebezáchovy zvítězí a že zklameme všechny, kteří pochybují o naší schopnosti zachovat integritu společného státu, nést odpovědnost za závazky, které přijal, a vůbec o naší schopnosti mít vládu nad svými věcmi.

PRAHA - ČESKOSLOVENSKO

Naši kriminalisté společně se svými kolegy z okolních států pátrají stále bezvýsledně po pohřešované osmnáctileté Vladislavě Maříkové z Chebu. Jak jsme již informovali, studentka odešla koncem července z domova s tím, že odjíždí za kamarádem do Trnavy. Tam už nepřijela a od té doby o ní nikdo neví. Nezvěstná dívka je 164 cm vysoká, štíhlé postavy, má oválný obličej, dlouhé černé vlasy s přelivem mahagonové barvy. Zvláštní znamení: asi centimetrová jizva na bradě. Vzala si modrý riflový komplet a černé látkové boty. Udajně chtěla cestou na Slovensko využít autostopu.

NEŽ SE MLADÁ MAMINKA VRÁTILA DOMU

Jen na chvíli odešla dopoledne na návštěvu k sousedce mladá maminka v hlavním městě. Než se vrátila, z bytu šlehal plameny. Červeného kohouta vyvolal malý chlapec, který si dlouhou chvíli krátil hrou s nalezenými zápalkami. Oheň napáchal škodu asi za sto tisíc korun. Obě děti - čtyřleté s dvouletým - vyvázly naštěstí bez zranění.

POPLACH NA BŘEHU BEROUNKY

Neočekávaný úlovek měl o víkendu pětaticetiletý rybář u Radotína. Dopoledne pomocí prutu vytáhl z Berounky tělo utopené ženy. Přivolaná výjezdovka s lékařem zjistili, že zahynula asi před pěti až sedmi dny. Totožnost přibližně čtyřicetileté oběti se zatím nepodařilo zjistit.

Czechoslovak Daily Herald DENNÍ HLASATEL

Established 1891

6426 W. CERMAK ROAD, BERWYN, IL. 60402
TEL.: (708) 749-1891 and 749-1898

Second class postage paid at Berwyn, Illinois
Published Tuesdays, Thursdays and Sundays, except holidays

SUBSCRIPTION PRICES (CENY PŘEDPLATNÉHO):

UNITED STATES		CANADA (in US Dollars)	
Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)	Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)
3 months \$25.00	\$15.00	3 months \$ 35.00	\$18.00
6 months \$42.00	\$25.00	6 months \$ 55.00	\$30.00
12 months \$80.00	\$42.00	12 months \$100.00	\$52.00

Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články ztotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zasláné články. Zasláné rukopisy se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme \$3.00.

OVERSEAS in US Dollars	
3 months \$ 38.00	\$22.00
6 months \$ 70.00	\$35.00
12 months \$125.00	\$65.00

POKRAČOVÁNÍ ZPRÁV

SOUKROMÁ PŮJČOVNA BEZ AUTA

O nového favorita přišla soukromá půjčovna aut v Karlových Varech. Osobní vůz si převzal na týdenní výlet neznámý mladík - a víc se už neukázal. Jak nyní vyšlo najevo, podvodník při uzavírání smlouvy předložil cizí legitimaci a falešný řidičský průkaz.

o o o

Vlakem se vrátil se značně smíšenými pocity domů třicetiletý turista z Rakouska. Do rána mu na Palackého náměstí v Mělníku zmizel osobní vůz Golf za 190 000 korun.

o o o

Před čtyřmi týdny naletěl na omšelý trik s ruličkou třicetiletý muž v pražské pasáži Hvězda. Soukromý směnárník mu místo paklíku marek za 210 000 korun předal jednu stomarkovou bankovku, ostatní byly samé papírky. Z podvodu byl teď usvědčen sedmatřicetiletý recidivista František S., osmkrát trestaný, z Prahy. Další vyšetřování ukáže, zda podobných kousků nemá na svědomí víc.

WASHINGTON (AP)

Koalice osmnácti náboženských organizací naléhala na Bushovu administraci, aby nezačínala válku proti Iraku a aby Spojené státy hledaly diplomatické řešení iracké okupace Kuwaitu. Všechny americké a jiné vojenské síly by měly být dány pod velení UN (Společnosti národů), která by pak měl vyjednáváním hledat řešení konfliktu mezi Irakem a Kuwaitem podle prohlášení, vydaného skupinou různých náboženských skupin. "Spojené státy by neměly předpokládat nebo přijímat roli policie v tomto konfliktu", zní v prohlášení.

Americký vojenský zásah by nejen nedocílil toho, co je plánem presidenta Bushe - totiž odstranění irackých vojsk a obnovení kuwaitské legitimní vlády, zabila by nanejvýš pravděpodobně více Američanů než je jich teď rukojmími v Iraku. Irak zabraňuje asi devíti stům Američanům odejet domů. Koalice sestávala z amerických baptistických církví v USA, American Friends Service Committee (Služební výbor amerických přátel) Evangelické luteránské církve v Americe, Národní rady církví a Komise pro sociální činnost reformovaného judaismu.

NESPORT NEWS - VA

Když Karel Fiorella napsala dopis a adresovala jej "To ANY Soldier or Sailor, (Kterémukoliv vojákovi nebo námořníkovi), očekávala, že jej dostane nějaký cizí voják. Avšak když velící seržant podal dopis majoru Charlesovi Fiorellovi k přečtení asi o měsíc po tom co přijel do Saudské Arábie, dopis mu nebyl vůbec cizí - byl od jeho dcery, jedenáctileté Karen, která dopis napsala ještě než její otec odcestoval. Fiorella, vedoucí důstojník desátého Transportačního batalionu řekl, když objevil kdo dopis

psal, že to bylo, "jako by vyhrál v loterii". Karen napsala dopis jako část projektu šesté třídy Reservoir Middle School, nedaleko od vrat Fort Eustis. "Psali jsme dopis, každý o sobě samém, komukoliv, kdo by chtěl odeslat", řekla. Ptali jsme se, jaké to tam je. "Věř nebo nevěř, byl jsem to já, který dostal tvůj dopis", byla odpověď od jejího otce asi o měsíc později. "Jaké příjemné překvapení"! Dopis byl dále o počasí a o každodenním životě vojáků a kolik vody museli vypít v horku na poušti. "Nechci, aby měla o mne starost. Všechno bude OK". To byl konec dopisu. Jak Fiorella dostal dopis své dcery je stále záhadou pro jeho rodinu. Jeho žena řekla: "Hádám, že listonoš prostě vzal pytel pošty, který byl označen "pro kohokoliv" a dodal jej do desátého batalionu".

WASHINGTON - D.C.

United States Peace Corps Director Paul D. Coverdell recently traveled to Prague to meet with Czechoslovakia Foreign Minister Jiri Dienstbier, to sign an agreement establishing a Peace Corps program in the newly formed Czech and Slovak Federal Republic. Coverdell was joined by United States Ambassador to the Republic Shirley Temple Black. The end of 1990 finds the first phase of Czech One in full swing. Currently 22 volunteers are enrolled in the Peace Corps 12-week intensive language and technical training in Pobebrady, Czechoslovakia. The volunteers are preparing to teach English and train English teachers at teacher training colleges in various parts of the country. The Peace Corps program in Czechoslovakia will double by June of 1991 when 40 additional volunteers join the program expanding opportunities to teachers and students in secondary schools. The Corps also anticipates establishing a small enterprise development program in Czechoslovakia in the future. Czechoslovakia is the third country in Central Europe to welcome Peace Corps volunteers. Two other teams of English teachers left earlier this year for assignments in newly established Peace Corps programs in Poland and Hungary. The Peace Corps was established in March, 1961. Today there are approximately 6,000 Americans serving as volunteers in 73 countries around the world. Their work abroad varies depending on the needs of the country in which they serve. Peace Corps programs continue to provide guidance in the traditional areas of development such as health, education, and agriculture. In recent years, program capability has expanded to include training and assistance in environmental, small business and urban development. The surge in democracy around the world in the past year has resulted in a renewed interest in Peace Corps by countries in every hemisphere. With the recent increase of Peace Corps budget from 165 million in 1990, to 186 million for 1991, it will be possible for volunteers to answer many of these countries requests for assistance.

Voda nad zlato...

60 smadných členov, a ich boj o vodu je iba maličkou časťou prehľbujúcej sa vodnej krízy na Strednom východe, ktorá hrozí dosiahnuť takých rozmerov, že potom, ako sa dnešná kríza stane históriou, ovplyvnia budúcnosť celej oblasti a môžu prípadne viesť až k vojne.

Celá oblasť trpí čoraz častejšími suchami a čoraz viac a viac vody, potrebnej pre zavlažovanie sa spotrebuje v domácnostiach. Vznikajú obavy, že so vzrastajúcim počtom obyvateľstva - podľa štatistických predpokladov v priebehu nasledujúcich desať rokov 350 miliónov - nastane nedostatok pitnej vody. "Stojíme na prahu katastrofy", varuje jordánsky korunný princ Hassan, ktorý zvolal v októbri medzinárodnú konferenciu, zaoberajúcu sa nedostatkom vody. "Voda môže rozhodnúť o osude celej oblasti". A profesor Thomas Naff, vedúci skupiny, ktorá vypracovala hydrologickú regionálnu štúdiu, konštatoval: "Príčina katastrofy, ktorej sa obávame, je veľmi prostá - zdroje vody v tejto oblasti sú veľmi obmedzené. Jednoducho povedané - niet ich".

Jedna štvrtina arabského sveta žije v oblasti, ktorá nemá nijaké trvalé povrchové pramene. Hlavnými zdrojmi vody sú podzemné rezervoáre. Niektoré z nich sú tisíce rokov staré, a keď sa vyčerpajú, potrvá možno práve tak dlho, než sa opäť naplnia. V Saudskej Arábii vypijú v dnešných dňoch príslušníci armády milióny litrov minerálnej vody, pumpovanej z nenahraditeľných rezervoárov. Ale už dávno pred príchodom smadných armád, zaznamenalo kráľovstvo alarmujúci úbytok minerálnych zdrojov a ich výdatnosti. Množstvo vody sa použije pri pestovaní pšenice, ktorý krajina vyváža do arabských štátov za veľmi výhodnú cenu. 90 percent saudsko-arabskej vody spotrebuje púštne poľnohospodárstvo a odborníci tvrdia, že jej zdroje sa vyčerpajú skor ako ropa, ktorú prišli chrániť armády.

Jordánsko obviňuje Izrael, že čerpá priveľa vody z rieky Jarmuk a Jordán. Rieky Jordán sa Izrael zmocnil v roku 1967 a Jarmuk pramení v Sýrii. Jordánčania sú si veľmi dobre vedomí dôsledkov. "Myslíte si, že vedíme tvrdé boje o naftu?" povedal jeden z členov hydrologického laboratória. "Počkajte, až začneme navzájom bojovať o vodu, potom uvidíte! Napokon, predpovedá to i Korán". Boje o vodu nie sú nijakou novinkou. Samotné slovo "rival", pochádz. z latin. slova "rivalis" znamená "toho, ktorý sa delí s iným o ten istý prameň". Nikde nie je rivalita taká akútna, ako práve tu, pri rieke Jarmuk, kde Sýria a Jordánsko chcú vybudovať spoločnú priehradu, ktorá by trochu zmiernila ich vodnú horúčku, zatiaľ čo Izrael sa im v tom usiluje zabrániť. Vybudovanie priehrady by značne obmedzilo izraelský podiel vody z Jarmuku a to je niečo, čo si Izrael sotva môže dovoliť. Tohto leta klesla hladina vody v hlavnom izraelskom rezervoári - Galilejskom mori - na najnižšiu možnú hranicu: iba 45 centimetrov nad červenú čiaru. V prípade, že hladina vody klesne pod čiaru, zvýšená koncentrácia solí, fosforu a vodných rias v jazere môže spôsobiť, že voda bude nepoužiteľná.

Zatiaľ čo napríklad Veľká Británia použije ročne iba 45 percent vody, ktorú má k dispozícii, Izrael použije každú kvapku svojho, takpovediac, ročného prídely. Pre rok 2.000 sa predpovedá 30 percentný úbytok vody a už dnes má zneužívanie rovnováhy vodných rezerv katastrofálne následky. Práve tak ako v iných menej rozvinutých krajinách, využíva sa voda pre politické účely. Krajiny, ležiace proti prúdu riek, ako napríklad Turecko a vojensky silné krajiny, ako Izrael, si dokážu zabezpečiť toľko, koľko potrebujú. Jordánsko a zajordánsko sa musia uspokojiť s tým, čo zostáva. Sýria, ktorá ešte sťahuje ich situáciu, odčerpávaním vody z Jermaku, má s vodou vlastné problémy. V Damašku sú na niekoľko hodín denne zastavené dodávky vody a električky a 40 percent rozpočtu pre rozvojové ciele, ide na vodné projekty.

V Iraku je situácia zatiaľ pod kontrolou, ale to v nijakom prípade neznamená bezstarostnosť. Irak je závislý na dvoch riekach - Eufrate a Tigrise a hľadiac na obrovský prúd Eufratu prechádzajúci hranicou s Tureckom, je ťažko veriť, že by bol niekedy menej výdatný. Čoho sa v Iraku obávajú je, že 22 tureckých priehrad - či už vystavených alebo naplánovaných - to môže hravo spôsobiť. Najnovší turecký projekt, nazvaný v skratke GAP - by mal zmeniť obidve tieto veľké rieky na reťaz rezervoárov, a podľa tureckého prezidenta Ozala by mal vyriešiť arabské vodné problémy. Zdá sa však, že pre Ozala je voda výhodným trhovým artiklom: "Mohol by som zarobiť veľa peňazí len tým, že budem predávať vodu, ktorú zhromaždíme za pomoci Gapu", povedal. Verný svojim slovám uzavrel dohodu, podľa ktorej bude ročne dodávať Izraelu 400 miliónov kubických metrov vody v obrovských plastických vreciach, čo prinesie Turecku stovky miliónov dolárov.

Ludia, žijúci na Strednom Východe vedia, že jediná cesta ako sa vyhnúť kalamite je rokovať a uzavrieť vzájomné zmluvy rovnako výhodné pre všetkých zúčastnených.

Bývalý izraelský zplnomocnenec pre záležitosti pitnej vody, Meir Ben Meir, skonštatoval:

"Najdôležitejšou úlohou, ktorá stojí pred ľudskou rasou je - vytvoriť podmienky a spôsoby odsoľovania morskej vody. A čo sa týka situácie na Strednom Východe - ak ľudia, žijúci v tejto oblasti nepochopia, že cesta k vyriešeniu nedostatku vody vedie cez vzájomné pochopenie a vyjednávanie - potom sa vojne o vodu nebude dať vyhnúť".

státu ve vypjaté situaci, bylo by státu nejprospěšnější vyhovět do krajnosti všem současným požadavkům, tj. zahrnout je do zákonů a celkového uspořádání státu. I ten nejdemokratičtější stát však má právo i povinnost bránit se proti extremistům, kteří ohrožují jeho celistvost, demokratické vztahy mezi národy a národnostmi. Po vtělení všech současných přijatelných požadavků do zákonů připojit ustanovení, že všechno ostatní jako stát ohrožující je nezákonné. Prostě: Milá vládo národního porozumění, nenech se udolávat kdejakým pokřikováním! Polož hráz svých nejzazších možností. Za ni nikoho nepouštěj, chceš-li trvat. Za určitými pravidly začíná zničující anarchie. Skoro všichni separatisté, autonomisté, atomisté atd. používají metody, které jsou velmi podobné do nedávna běžným. Ty jsme si zvykli více méně pasivně přijímat. Dříve všude plno nenávisti veřejně hlášané i různě nám podstrkované. Byly to výhonky kořenů zla, které patřilo k základním zločinům totality - byla to třídní nenávist. V kvasu pohnutých dnů současnosti můžeme rozeznat rovněž ne jeden výkřik nenávisti a šovinismu. A to má být cesta do naší lepší budoucnosti? Nenávistná a sobecká cesta bezohlednosti ke skutečným potřebám státu a společnosti cesta, která se snaží prosazovat provinciální zájmy? Nebo se snad máme ztožnit s pokřikujícími, nedbat hlasů skutečných našich současných potřeb? Dovolit do naší společné lodi, která má ještě nejednu totalitní trhlinu, navrtávat další a další? Cestou k odvedení větru z plachet vykřikujících by mohla být co nejširší autonomie pro všechny tři části České republiky, tj. Čech, Moravy a Slezka, uznají-li to příslušní odborníci za vhodné a lid to event. referendum schválí. Předpokládejme a raději to předem zákonem odmítneme, že za čas nevyrukují např. Chodové s požadavkem nějaké široké autonomie. Poněvadž pak by těchto nesmyslů nemusel být konec. Mohli by se začít rojit Jihočeši, jejichž Kubata dal hlavu za Blata (Kubato-Blatská republika?). A co chlápce "ze z Plzně", kteří už mají dokonce svoji pivní stranu, hradečtí Votroci, podkrkonošští a krkonošští poudalové, Slezané, co se jim říká Slonzáci, Valaši, Hanáci, Moravští Slováci a - ono by se ještě něco nahledalo. Nejrůznější slovenští autonomisté a bojovníci za právo nadšeně zdůrazňující kdejaký nedostatek, se neobávají, že kromě maďarské menšiny se o více svobody budou hlásit např. také obyvatelé severovýchodních okresů? Ze rozpoutávání nesmyslných sporů a problémů je návodem pro další tříštění sil? Prostě si myslím, že různé separatizmy a všechno to richtrování a cibulkování a jiné kotrmelcování přesahuje meze, které jsou ještě slučitelné s rozumnou a střízlivou představou spořádané a jednotné-jakkoliv širokými autonomiemi vybavené - federace. Vidíme, kam vede rozdmýchávání emocí, jasné zneužívání demokratických svobod. Vypjatá hesla, jejichž základem je nenávist, kterou šíří kolem sebe. Tedy starým, hrubým beranicem proti samětu. Dříve třídní nenávist, nyní národnostní, skupinová, městská, osobní... Kdo si neuvědomil, že jakákoliv nenávist, jako pramen mnoha zel, je nepřijatelnou pro demokracii, ten by se měl až do doby, než si to stačí srovnat v hlavě, odstoupit z veřejného života. Rozpakuji se nad použitím slova národnostní nenávist ve vztahu Češi-Moravané-Slezané. Může to vůbec někdo tak cítit? Reknu-li Čech, je to pro mne synonymum pro Moravan, či Slezan, tedy Čecha bydlícího na Moravě, resp. ve Slezku. Ovšem považuje-li se tedy Moravan za tak odlišnou národnost, že pro něj je nepřijatelné, snad i ponižující, aby byl zahrnut mezi Čechy, pak mu hleďme vyhovět. Mluví česky ale chce být národností moravské. Neodsuzujeme ho proto, nemysleme si o něm, že se pomátl. Hleďme mu pomoci k tomu, aby měl co nejdříve slovník moravštiny, i když v něm bude nejméně 95% slov - bude-li to slovník moravsko-český - znít takto:

křikloun - křikloun, bota - bota, bačkora - bačkora, tlučhuba - tlučhuba, Moravan - Moravan, Čech - Čech, Slovák - Slovák atd. atd. V těch pěti procentech pak budou např. slova stolař - truhlář, zmlarokle... Ne, že by Moravan nerozuměl co je truhlář, nebo Čech nevěděl co je stolař, ne že by Moravan nevěděl co je rokle a Čecha uvedla do rozpaků zmla. Prostě slovní zásoba téměř totožná. A moravská mluvnice? Byla by s českou tak totožná, že by stačilo na titulní straně napsal Moravská mluvnice a otisknout českou. Než to už jsou podrobnosti které si Moravané jistě sami lehko vyřeší. Jen bych ještě připomněl: V poslední době příliš mnozí propadáme bezhlavému obdivu k Němcům. Ufňukaný slaboch musí mít nějaký vzor! Obdivujeme, ale moc se neučíme. I v současných obłudných snahách o národní atomizaci. Slyšel snad někdo, že by Němci vykřikovali svoje touhy dělit svůj stát podle jazykových odlišností?

Nad slovenskou současností je vhodné se zamyslet ještě hlouběji - tak říkajíc trochu se vrátit do historie: Od dětství jsem svými "učiteli občanské nauky", t.j. otcem - a nezapomenutelnými profesory veden k lásce k vlasti. Nevím, jak jinak to říci, aby to neznělo jako fráze, proto však, že toto vyznání, patřící k nejpovětšším, tlučhubové a darmošlapové znevážili, se ho ještě není třeba vzdát. Je více vznešených pojmů, které křivohubky znesvětili.

Vyrůstal jsem ve zněmčeném pohraničí, studoval v kouzelném městě Jičíně. I ve svobodném a hodně demokratickém Československu jsme leckdy v Tanvaldu pocítovali tvrdý tlak německví. S přibývajícím třicátými roky až dusivý. Tím více, když už jsem rozum bral z dětství do jinošství, když se mi vyjasňovala problematičtější mezinárodní pozice našeho státu, jeho stále hrozivější ohrožení, jsem oceňoval to, čím moji učitelé založili můj vřelý vztah ke všemu slovenskému.

Otcův bezbřehý, všeobecný, všestranný obdiv, později jsem pochopil, že až nekritický, což však dosud oceňuji jako klad (lépe tak, než nic nebo dokonce občas se vyskytující podceňování až pohrdání). Přednášky češtináře o Štúrovi a jeho škole, o lahodnosti slovenské řeči, láskyplné, absolutním pochopením prostoupené, přímo strhující výklady pana profesora Dědečka o slovenských dějinách, o všech styčných bodech, které v proudu věků jakkoliv přiblížily Slováky nám a nás Slováky. Až mnohem později se mi ujasnily některé jeho narážky, jevy, které v našem soužití nebyly nejjasnější, jen jemně naznačil. Patrně nechtěl našim mladým duším vtiskávat k celkovým starostem a obavám o Československo, ještě jednu, která - mimo jiných chyb, zneužitá a nafouknuta luďáky se stala společnému státu osudnou. Rekl bys, že takové zaměření výkladu v češtině a dějepise nebylo vlastně ničím zvlášť záslužným. Však v tom rozsahu a s tím srdcem pro Slovensko na dlani - bylo! Celkový tento vlastenecký, Slovensko glorifikující duch našeho gymnázia byl ještě zmnožován např. zasvěceným a nadšeným výkladem přírodovědce Houby o slovenské přírodě, především ovšem o tatranské fauně - už tehdy vždy s varovným Netrhat! Nerušit! Nekřičet! Ačkoliv folklor nepatřil do jeho předmětu, našel si vždycky i pro něj nadšené okénko. Můj takto tvarovaný poměr se Slováky se zděšením potom přijímal v r. 37-39. Blíže vysvětlení profesorových narážek. Na Slovensko byli překládáni i někteří Češi z trestu - obvykle tedy s nějakou vadou na duši - a tam si podle toho také počínali. Byla však také příležitost seznámit se s radostnými skutečnostmi o tom, jak Češi (tedy ne ti z trestu přeložení) pomáhali už dávno před vznikem společného státu a tím více po r. 1918, vytvářet rodící se slovenskou administrativu, školství všech druhů a stupňů, divadelnictví a umění vůbec. Byl jsem zcela přesvědčen, že dobré, co Češi na Slovensko přinesli, daleko převýšilo nedobré šířené těmi, kteří tam šli neradi. Duše již dospělého Čecha závalila bezradnost a smutek, když luďáci začali pomáhat bourat republiku. Jejich vůdce prý na společný stát zanevřel a svoji stranu vedl proti němu také proto, že nebylo splněno jeho přání stát se biskupem, což prý způsobily vládní činitelé v Praze!? Nevěřil jsem tomu, že by se národ dal svádět jednou uraženou ješitností, i když už tehdy jsem z vlastního poznání ze zněmčeného pohraničí dobře chápal, jak málo stačí k vyvolání davové hysterie. Uvěřil jsem spíše tomu, že pražská vláda nesplnila úmluvy o autonomii, obsažené v základních smlouvách z r.1918. Moje lítost a bezradnost byla tím větší, když jsem se dovídal od zcela nezaujatých, spolehlivých svědků, do jakých rozměrů se podařilo luďáckým demagogům vystupňovat nenávistnou kampaň proti Čechům! Dlouho jsem pocítoval ve tváři plivanec, kterého se českému národu tak surově, nešetrně, nespravedlivě dostalo. Nemohl jsem se zbavit pocitu hanby, křivdy, urážky. A to hlavně od věřících v Boha! Hořké časy přešly, byla opět radost - hlavně z toho, že existovaly z doby odboje úmluvy a záruky, které se zdály nevyvratitelné, neporušitelné. Tedy zaručující, že již nemůže dojít k opakování chyb z dob První republiky. Úmluvy o rovnoprávném svazku dvou rovnoprávných národů. Když to nebylo uskutečňováno a tu a tam při návštěvě Slovenska jsi pozoroval kosé pohledy, mohl jsi to vztahovat k tomu, že se tedy opět hraje - našimi pány u moci - s falešnými kartami. Opět zmatek v duši i v hlavě. Nerozumím tomu, že naše státní, jediné přípustná idea, ta, která hlásá a se chlubi neomylným receptem národnostní politiky, nadto se vzorem tak skvěle fungujícího modelu mnohonárodnostního velkého státu v našem sousedství, opět neplní dané slovo. Dodnes jsem zcela nepochopil, proč tehdejší mocní nechtěli, nebo nebyli schopni předchozí závazky do všech důsledků splnit.

Všichni ti svoji moci nebezpeční mluvkové odešli do říše politických stínů. Ne tak zlo, které do vztahů obou národů zasel. Vzešlo opět až příliš hořkými plody. Ne pouze autonomizmu, ale přímo separatizmu. Smíme se vůbec domnívat, že jeden z navrhovatelů úplného oddělení Slovenska má nějaké dobré úmysly? Smíme předpokládat něco jiného než šovinistickou nenávist vůči Čechům? Nenávist s luďáckými kořeny, zalívanou v době, kdy naše národnostně domněle neomylná ideologie odpírala proti zdravému rozumu splnit svoje smluvní závazky. Zalívanou týmiž luďáckými šovinisty, kteří nepřestávali vykřikovat z exilu svoje separatičtější hesla? Nyní, kdy nastala demokracie, tak jako na jiných úsecích, aby nemohla být obviněna z nedemokracie, dovolila bohatému dobroději ze zahraničí, který je patrně odkojen a živen luďáckým mlékem nenávisti proti Čechům, aby zde vykládal svoje destruktivní rozmyšlenky. Demokracie dovolila, buď je ještě tak slabá, že si netroufá extrémisty rázně okřiknout nebo je přesvědčena o své síle, která si může dovolit demolitéry podstaty státu nechat vykřičet s předpokladem, že snad sami poznají zcestnost svého pokřikování, či snad ztratí posluchače, kteří prohlédnou houkání sýčků.

Nedávno jsme se dověděli např. o nářcích občanů z Dolní Pustevny a vůbec Sluknovska, jak jsou opomíjeni. Takových hlasů je slyšet víc - ze všech stran, na všech úrovních. Také v našem městě Ledči n.S. si už dlouho stýskáme na nezáměrných vyšších složek. Já sám nenařikám, ani nechválím. Vím jen tolik, že pokud byla Ledec sídlem okresu, čestpracanti, kteří na něm seděli, se i o město trochu starali - pokud toho byli ve svém diletantizmu vůbec schopní. Jakmile se donesly náznaky toho, že při nastávající reorganizaci ledečský okres zmizí z mapy, o čemž se právě oni svými stranickými kanalizacemi dověděli první, na město se totálně vykašlali, nestarali se už ani o načaté a

schválené projekty. Měli pak už jen jedinou starost, poněvadž jejich tak hlomozně vykfikovaná "cesta s lidem" se zde děila. Pro ně teď byla zajímavá jen jedna odbočka: Urvat v nové organizaci okresu co nejvýhodnější teploučko.

Radový občan mohl sledovat tragikomickou podobu poznání, že krysy - jakkoliv jsou z lidu a hlásají, že tedy vše pro lid - skutečně pouštějí i jen v malé bouři se octnuvši loď první. Jak jsem už řekl - nechválím, ani nenařkám. Ale jsem si jist, že pro to všechno, co nám nomenklaturní otalisté nadrobili, není ještě vhodné křičet víc než je úměrné a žádat autonomii města, aby si mohlo spapat co si vyrobí i nadrobí. Považuji za zcela logické (ač smutné a odpuzivé) při naší všeobecné sobecké a špatně-patriotické mentalitě (i ta je součástí našeho dědictví po totalitě, která "lid" k ničemu jinému svými skutky nevedla, i když hlásala jinak), že si každý - nejen jednotlivec, ale i ouřad, podnik, instituce - hraje na svém písečku. Často si ani neuvědomuje, že místo prospívání vlastně svým úzkým šilháním a vrtěním se na ohraničeném flíčku spíše do písečku čurá, než aby ho zvelebovala. Tyto jednoduché úvahy, myslím, že jim nelze upřít logiku, i když jsou jen místní neradostnou skutečností, mne vedou k závěru, že nařkání Moravy, Slezka, Slovenska a kterýkoliv další pramen lamentací a stížností, nejsou ničím jiným, než týmiž lamentacemi a stížnostmi jako v Dol. Pustevně a v Ledči - jen ve větším územním měřítku. Brňané argumentují také mnoha statistickými čísly. Ta lze posuzovat také podle "pravidla", že statistika je přesný součet nepřesných čísel.

Zvláště té totalitní nevěřím ani za mák. Povězte mi o obci, okrese, podniku, družstvu, jakékoliv instituci (kromě zaniklých, případně z trůnu dolů doprovozených), která je s tím, co jí minulé rozpočty přidělovaly, spokojena. Nebo myslí snad Moravané a Slováci, že české kraje, okresy atd. dostávaly dotace dostatečné? Myslí-li, že ano, pak říkají, že Cechové si žijí z toho, co na svých spoluobčanech ze Slovenska a Moravy vykořistily. To je velmi odvážný náznak. Nebo kam jinam se podělo to, co teď najednou různé velevlastenecké, místně horoucně vlastenecké kotrmelcování a pokřikování postrádá? O co údajně bylo zkráceno? Kdo pobral a kam dal prostředky, o které se naopak my v Čechách cítíme poškozeni? Máme snad také nyní dělat lokálpatriotické veletochy a rozeštvát spoluobčany - třeba připomínáním dotací, které dostávalo Slovensko? A přihrávat k tomu i Moravu?

Vážení demolitěři a atomizáři tohoto státu! Něco takového nás ani ve snu nenapadá (a to jsme jen obyčejní řádoví občané, nedělající si nějaké nároky na vyšší politické postavení, o jaké zřejmě usilujete vy!), i když by zvl. vůči Slovensku mohlo. Před lety bylo přece oficiálně uváděno, že na Slovensko se investuje procentuálně víc, aby byla vyrovnána úroveň industrializace atd. Nebyla to maličkost - šlo o mnohé desítky miliard! Nepřipomínám to proto, že bych se chtěl jen pokoušet o nějakou vyčítku. Naopak chci zdůraznit, že se tehdy našlo jen mizivé promile nesouhlasících. Tedy bez vyčitek, ale pro osvězení paměti a dokreslení celého dějového pásma! Po r. 1918 Češi (myslím tím i Čechy z Moravy, tedy Moravany) všestranně pomáhali Slovensku - i když s některými chybami, avšak dějiny chyby neodpouští...). Tato první éra pomoci Slovensku skončila pro Čechy, kteří tam buď jak buď, přinesli vydatnou pomoc, vydatným výhazovem - spíše dokonce Cechům, než Čechům - bohužel. Teď je vlastně zase ukončena jedna etapa společného života a opět slyšíme nářky. Dovídáme se, jak tamní fóra (VPN) nedělají s dlouho tam pracujícími Čechy žádné fóry. Očistují své vedoucí posty od - zatím jen Čechů, na jináčí tituly snad zatím nedochází... Opět zdůrazňuji, že i toto připomínám bez jakékoliv zloby) i když ode dávna milovník Slováků - ne bez smutku v duši!). Zamlčovat, nepřiznat si otevřeně věci podstatné, ale i vedlejší - ale přesto alarmující!

Poznámka pro Moravany: Vzpomínám na otce národa Františka Palackého. Napsal Dějiny národa českého v Čechách a v Moravě. Zřejmě ani na chvíli nepochyboval, že jde o jeden národ ve dvou zemích. Jinak by byl svoje dílo nazval nejspíše Dějiny národa českého a moravského. A to - jak je známo - v době Palackého bylo nářečových odlišností mnohem více. Nezapomeňme také, že Palacký pocházel z Moravy, že to byl vědec s obrovskými vědomostmi i řečí. Že se na Moravě narodil a vyrostl. Je snad možné, aby nerozeznal, že je jiné národnosti, než české? Za dva rozdílné národy nebylo možné prohlásit lid žijící v Čechách a na Moravě ani tehdy - tak snad až teď? Opět tedy jeden důkaz o tom, kam vede různé richtrování, cibulkování a jiné kotrmelcování, které demokracie ke své škodě trpí. Ukřivdění, nemístně nadvlastenečtí, hecuchtiví, svedení a chybně informovaní, také ovšem tací, kteří cítí možnost dělat kariéru. Vynořují se při každém větším hnutí myslí, v každé - jak vidíme i pokojné - revoluci. Než postupme k pokusu vysvětlit, kam tedy vlastně přišly prostředky, investice, dotace, podíly výnosu daní atd. atd. prostě všechno, o co se někdo a kdekdo cítí být poškozen - ať už to řekne nahlas, nebo si to jen myslí - co občanům D.Pustevny, nám tady v Ledči, ale i vám na Moravě a vám na Slovensku někdo vlastně ukradl? Tč. myslím, nejvíce v tom směru vyvolávají duchy Moravané. Ale my tady v Čechách si zase myslíme, že se víc přálo Moravě, poněvadž my tady v Čechách se také nějak nemůžeme dopočítat. Co kdybychom se my v Ledči, vy na Moravě a vy na Slovensku pokusili najít ztracené a poztrácené hodnoty, na něž jsme měli právo, ale které jsme nedostali a nedostaneme? My v Ledči postrádáme např. méně

děravou kanalizaci, která by končila čistírnou odpad. vod. Je toho spousta co bychom si byli přáli. V okr. městě jsme donedávna mohli zato být hrdí na okr. sekr. KSC - říká se mu dům hrůzy. Nyní již slouží zdravotnickému školství. Jinak jsme toho v okrese mnoho nepochytali. Přece něco: poněkud vylepšený hrad Lipnici, který jako budoucí sídlo Haškova humoru už spolykal mnoho peněz. Boží vědí, kam se všechny poděly. Dal by se za ně takový hrad postavit z gruntu.

Podobně přátelé na Slovensku, i vy nespokojení na Moravě: Podívejte se, kam asi mohly téci ty prachy, které buď nebyly vynaloženy u vás, nebo sice na výsledek jejich uplatnění se můžete dívat, ale např. v podobě paláců pro stranické superouřady. No, aspoň toto samospasitelná partaj postavila - teď to přece jen poslouží dobrému účelu. Honosné sekretariáty a stranické hotely však nemohly zhltnout všechno, co postrádáme. Kde to tedy je? Myslíte, že bylo laciné několik desetiletí trvajícím diletantské hospodaření na všech úsecích domácího hospodaření a zahr. velkodušného poskytování úvěru a pomoci? Tam šlo dozajisté o miliardy. Ale ani stamilionů promarněných např. osobními gážemi, osobními penzemi, služebními výlety po celém světě nebylo málo nákladné žranice pro soudružské návštěvy z blízka i daleka. nadměrné počty neproduktivního personálu ve stranických a státních úřadech i ve všech satelitních organizacích a převodových pákách, i např. státní zabezpečení bezpečnosti geníů strany a vlády... Nemá cenu obrušovat si dále jazyk a psací stroj uváděním dalších bezedných studní, do nichž mafie diletantů ponořovala námi řadovými občany v potu tváře vydělané peníze. A tak opravdu nezbyvá, než se poohlédnout kolem sebe. To, o čem se snad Slováci domnívají, že byli ochuzeni, o čem se především Moravané domnívají, že si snad přisvojili Češi z Cech, nenajdete nikde v Čechách. Hleďte to kolem sebe. I u vás najdete bezpečné stopy, které k těm bezedným studním vedou. Věříte-li víc, než takovému svému poznání nějakému statistickému žoglování, pak nějaký den počkejte, my si sestavíme také taková přesná číselníka v přesných součtech, z nichž vyplyne, že jsme právě my (Češi v Čechách) byli zkráceni ve svých spravedlivých nárocích. Budeme "jako dělat", že nevíme, kam se to podělo, ale bude to vypadat tak, jako ty pravověrné statistiky, které vám při richtrování byly předkládány. Otázka je jen, zda s úmyslem vyhecovat vás proti Čechům z Cech, nebo přece jen snad v dobré vůli, že číselníka jsou ta nejopravději pravdivá. Ze tedy Češi z Cech si žijí na váš účet. To je ale ta nejhanebnější hanba - šířit svoje moravské bratry, tedy Čechy z Moravy. Zůstanete u těchto falešných, na zcestí zavádějících čísel a heců, nebo raději se poohlédnete a zhodnotíte věci podle pohledu, který jsem shora naznačil?

Nemohu uvěřit, že protičeskými náladami je postížena většina Slováků. Původce nesmyslných rozruchů a jimi manipulované - jako vždy při takových příležitostech - je slyšet neúměrně silně. Jako samozvanci, ač v menšině, by měli mluvit za celý národ? K rozhodování o základních věcech federace by měli být přizváni všichni občané v celé republice, nejspíše formou referenda. Na Moravě, resp. v zemi Moravsko-slezské, je počet pokřikujících přece jen menší. Všichni však bychom si kromě mnoha jiných základních mementů a pravd měli uvědomit např. toto: Množí se u nás chytří a ještě chytřejší, kteří se nadměrně a bezvýhradně shlížejí v našich německých sousedech. Vidí především technickou dokonalost, aniž si uvědomují, že jí bylo dosaženo tvrdou mnohaletou prací, na niž se u nás nemyslí především. Chytří už méně vidí to, co by nám, když už musíme mermomocí mít na všechno nějaký cizokrajný vzor, mělo být poučením v těchto našich žabomyších šarvátkách autonomisticko-separatistických: Němci ze severního pobřeží se velmi těžko dorozumívají s Němci z jižních hor, nepoužijí-li spisovnou němčinu. Tak jsou jazykově (ale i povahově aj.) odlišní. Že by byli mezi nimi křiklouni, kterým se tyto rozdíly hodí jako základ kariéry a slávy osvoboditelů od utlačovatelů, o tom není odnikud slyšet. Početný národ Němců, skládající se z několika odlišných až velmi odlišných kmenů, se jednoznačně prezentuje jako jeden národ. Ony rozdíly v německých nářečích jsou daleko větší, než rozdíl např. mezi češtinou a slovenčinou, natož moravštinou (nepatří sem uvozovky?) Ale Čecháčci, Moraváčci Slezáčci a Slováčci si naopak libují v co největší atomizaci. Budiž jim jejich hloupost lehká! Je spodivem, jak někteří lidé (záměrně, nebo z nevědomosti?) dokáží využít ke svým rozbíječským cílům kdečeho. Je obecně známo, jak chatrné jsou zeměpisné znalosti západoevropských národů. Američan je na tom ještě hůře. Hravě si splete Československo s Jugoslávií, ví-li vůbec, že tyto dva státy jsou v Evropě. Patří tedy k jejich zeměpisným neznalostem a navíc ke snaze po stručnosti, používat slovo Czech místo celého Czechoslovakia. Jsou to pro ně totožné pojmy. Zkráceným výrazem nepopírají existenci Slovenska. Není pochyb o tom, že je vhodné napříště všemi prostředky usilovat o nápravu. My Češi přece nemáme proti tomu nejménší výhrady! Že však by bylo třeba pro větší známost Slovenska oprášit hlinkovskou verzi názvu našeho státu, či dokonce vysadit hraniční kameny? Oba naše národy jsou malé. Vždycky jsem měl za logické, že kterýkoliv z nich, podporovaný už pouhou přítomností a spoluprací druhého, se logicky cítí větší, silnější. Přejdeme snad na nelogické chimérické představy, že Slováci "ve stínu" Čechů ztrácejí na velikosti a důležitosti? Že by jim tedy bez Čechů

Alois Dostál
**Za ztraceným
synem**

Pokračování z minulého čísla

Varoval Pražany, upozornil na veliké nebezpečí a zachránil nevinné dítě. Čin, co může. Bůh je milosrdný a přijme jeho práci.

Žoldnér dlouho se díval k bráně, naslouchaje každému šustu a zaskřípění železem kovaných vrat. Seznal, že Šimon dostal se do Prahy, a odlehčilo se mu. Nedbal nebezpečí. Co mu záleželo na životě? Vojní u děl zpozorovali, že se zde u Nové brány něco stalo, namířili sem, vypálili, koule probrázdila vzduch, ale zapadla kamsi na místo neškodné. Všechno umlklo, Praha se zahalila do tmy a obléhající vojsko usnalo. Jenom stráž na obou stranách přecházela, zvoníc zbraní o kamení.

Dobřichovský neusnul do rána. Odpočíval na loži a uvažoval. Kul plány do budoucna, vymýšlel výmluvy, až se budou na Šimona vyptávat. Ale nejvíce myslel na Šimona a radoval se, že chlapec již spočinul v náručí otcovské.

X.

Sotva Šimon si oddechl za branou a pražskou půdu pod nohama ucítil, hned jej chopily dvě paže a stanul v objetí svého sourozence, který k vůli němu prodléval v Praze.

„Víte, milý Vít!“

„Šimone! —“

Junáci si potráslí pravicemi.

„Tatíček zde, a zdrav?“ tázal se Mičan.

„Živ a zdrav. Tísní jej veliká starost o tebe,“ odvětil mladý Dolíš. „Hned jej vyhledáme, by se potěšil.“

„Jak rád bych jej spatřil a k němu chvátal, ale nesmím. Nesu poselství a musím vyhledat velitele.“

„Ty?“ divil se Vít. „Máš list?“

„Jen ústně všechno sdělím a musí to být hned, aby nebylo pozdě. Pomůžeš mi dostat se k veliteli. Mnoho na tom záleží.“

Junáci šli, ale seznali, že nepadnou vyžádati si v pozdní dobu přístup k veliteli. Byli sem a tam posíláni a nejvíce vadilo, že neměli písemného poselství a byli příliš mladí. Nikdo nedůvěřoval, že by věc tak kvapila, by nemohla být do rána odložena. Ale Šimon stál na svém a Vít podporoval soudruha.

Mikoláš Aleš

Šel malíř chudě do světa.
No - jak se dařívává
těm, které žil paleta
a skromná česká sláva?

Hrnlčku - říkal, vař mi, vař,
peníze nejsou v míšku.
A kreslil dětem slabikář,
tu nejkrásnější knížku.

Tu oslík, slimák, strom a mrak,
jeleny kreslil, srnce.
Ty malé dával za šesták
a větší po korunce.

A tu je majka, pták a klec,
had, úly, čmelák, raci.
Být umělcem je hezká věc,
však, žel, se nevyplácí.

A přece byl tak bohatý
jak nikdo v širém kraji.
Byl z těch, ač neměl dukáty,
kdo nejvíc rozdávaj.

Můj Bože, měl-li jaký hřích,
odpusť mu, nic to není!
A dej, ať se má v nebesích
jako o posvěcení.

Jaroslav Seifert

Posléze byli uvedeni ku generálu Colloredovi, který jediný se nesúčastnil slavnostní tabule, jež byla u primasa Turka z Rosenthalu vystrojena.

„Co mně nesete, chlapečkové?“ tázal se vlídně velitel.

„Milosti, právě přicházím z tábora švédského.“
řekl Šimon ku Colloredovi.

„Milosti, právě přicházím z tábora švédského, kde jsem byl jako zajatec držen,“ řekl Šimon a jal se vyřizovat poselství.

Colloredo trnul.

„A kdo mně to všechno vzkazuje?“

„Švédský žoldnér, který mne opatroval.“

„Sám Švéd? Ku podivu! Svě by zrazoval?“

Velitel přísně pohlédl pacholíkům do očí, aby seznal, mluví-li pravdu. Věc ta mu nešla do hlavy.

„A jak se jmenoval žoldnér?“ otázal se.

„Juda Dobřichovský. Mnoho dobrého mně prokázal a vlastně ani naším nepřítelem není,“ vypovídal hoch.

Colloredo pochopil. Zakýval hlavou na důkaz souhlasu. Vyptal se ještě na podrobnosti chystaného útoku a posléze chlapce propustil.

„Jdi nyní vyhledat svého otce. Dobře jsi učinil, že jsi nás dříve varoval. Zařídíme všechno, aby byli Švédi přivítáni. Ostatní mně povíš, až se navrátíš do Opočna a já

zavítám na svůj statek.“

Junáci odešli a v Praze daly se přípravy k odražení nepřitele. Hejtmani museli hned opustit hostinný dům a postavili se v čelo svěřeného vojska. Také dobrovolníkům ze řad duchovenstva, měšťanstva a studentstva dáno znamení. Ale všechno dalo se tajně, aby Švédi ničeho netušili. Dopraveny i trámy k zatarasení průlomu a všechna síla převedena ke zmíněnému chrámu. Pro jistotu hlídáno i na jiných stranách, neboť nebylo možno úplně důvěřovat poselství, ano pocházelo z nejistého pramene. Kdosi hned pronesl náhled, že byl junák propuštěn a sem vyslán jen za tou příčinou, aby uvedl posádku v omyl.

Zatím Šimon hledal po Praze otce. Vít mu byl průvodcem a uvedl jej na pravou cestu. Opočenští stáli proti Vyšehradu a zaujímali místo velice důležité. Až sem doletovaly koule a horkokrevný Gustav Adolf podnikal časté útoky.

Měšténin Mičan právě odpočíval, když mu byl příchod jinochů ohlášen. Užíval pohostinství známého souseda, s nímž stýkal se ve službách Trčkových, a teď jak on, tak ostatní Opočenští v jeho rozsáhlém domě bydleli. Posud drželi se pohromadě, Mičan byl vůdcem a Jíra Kverek nejzkušenějším žoldnéřem.

Mičan narýchlo oblékl choděcí*) šaty a

*) Choděcí šaty — šaty k vycházce.

spěchal do mazhauzu,*) kde byli shromážděni všichni dobrovolníci z Opočna a kde čekali oba pacholci. Slabé světlo kahance ozařovalo jizbu.

„Kdo mne hledá?“ tázal se Mičan.

Místo odpovědi vletěl na prsa otcova Šimon.

„Ty, ty, můj syn, mé ztracené dítě?“ pln úžasu vyrážel ze sebe měšténin, ohmatávaje hlavu Šimonovu a nahlédaje do obličejů.

„Já to jsem, tatíčku, já,“ s pláčem pronášel jinoch.

„Tedy přece Bůh vyslyšel moje prosby, přece jsem tě našel!“ dojemně řekl Mičan. „A tak nenadále jsi se sem dostal.“

„Byl jsem vyslán od švédského žoldnéře —“

Měšténin sebou trhnul a velice se zarazil.

„Snad nejsi vypraven jako špehýř?“

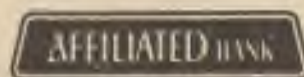
„Jako varovatel městské posádky.“

„Ty a z tábora švédského?“ divil se Mičan.

Pokračování na str. 7

We Want Your Business!

Personal Checking Plans
Savings Plans including Money Market
Accounts and Certificates of Deposit Accounts
Retirement Plans
Personal Lending Services
Cash Station® Network—24 Hour Banking
Please call an Affiliated Personal Banker
for complete information

WESTERN NATIONAL

5801 West Cermak Road
6001 West Ogden Avenue
Cicero, Illinois 60650
(708) 656-2000

BURLINGTON • CHICAGO • DU PAGE
FRANKLIN PARK • MORTON GROVE
NORTH SHORE NATIONAL • WESTERN NATIONAL

Member
FDIC

Český národní hřbitov v Chicagu

nabízí MIMOŘÁDNOU KOUPI PRO BUDOUCÍ
POTŘEBU loží pro pohřby do země a míst v
MASARYKOVĚ MAUSOLEU a připojených
KRÍDLECH BENEŠ a Štefánik pro pohřby nad
zemí a 20-procentní SLEVOU na běžné ceníkové
ceny za hotové anebo na výhodné splátky.

Navštivte naši úřadovnu anebo zavolejte. Na
požádání rádi podáme další informace. Použijte
této jedinečné nabídky, platné do 14. ČERVENCE
1990. V případě budoucí potřeby budete rádi, že
jste napřed na to pamatovali.

Tel. (708) 738-8442 nebo (312) 539-8442
5255 No. Pušaski Rd., Chicago, IL 60630

Poslouchejte náš pravidelný nedělní radlový
program od 9 do 10 ráno na WCEV 1450.

Alois Dostál
**Za ztraceným
synem**

„Lekám se, že jsi nevinným nástrojem nepřátelské lsti.“

Šimon vrtěl hlavou.

*) Mazhauz — světnice společná pro údy rodiny.

„Nejbližší doba vás přesvědčí, že tomu není tak. Švédí chystají veliký útok na Prahu. Dal jsem o tom zprávu generálu Colloredo.“

„Jak vážnou úlohu vykonal jsi, drahý synu!“ zvolal Mičan a znovu objal nalezeného juna.

„Až na Opočně budu všechno vypravovat.“

„Kéž by to bylo brzy!“ zatoužili přítomní.

„Prátelé,“ obrátil se Mičan ke svým soudruhům, „vyjeli jsme hledat Šimona, ale spolu bojovali jsme proti nepřítelům. Nesmíme ani nyní zapomenouti na tuto povinnost. Když Švédí chystají útok, musíme do zbraně. Ať dokonáme dílo své!“

Opočenští souhlasili a hned chystali se k odchodu.

„A co ty, synu můj?“

„Budu bojovat s vámi,“ dí Šimon. „Snad máte přebytečný meč a nějakou helmici.“

„Postavíme se vedle sebe,“ navrhol Vít.

„Kdyby vám v cestu přišel žoldnér s jízvou na čele, ušetřte ho. Je to můj ochránce,“ prosil Šimon.

Prisvědčili, jinocha zbraní opatřili a opustivše jizbu, brali se k hradbám, kde na oko panovalo ticho, ale všechno se hemžilo válečným lidem. Povelý dány přímo šeptem, i ohně ubaženy a pod rouškou noci připravován odboj na život a na smrt. Ale i v nepřátelském táboře byl nápadný klid a nikdo by nesoudil, že zde již přichystána smrtelná zbraň i že proti sobě stojí dvě vojska, odhodlaná k nejužšímu zápasu.

Celou noc čekali marně žoldnéři a měšténině. Již se ujímal náhled, že byli podvedeni a za tou jenom příčinou byl sem junák propuštěn. Po druhé byl volán ke generálovi, když tu nové a mnohem silnější a častější nastalo střílení s hradeb hradčanských. Ve vojsku švédském bylo pozorováno, že se chystá k novému šturmu. Šimon nebyl vyslechnut, Colloredo pospíchal na Staroměstský rynek, kam i jiní vůdčové sešli se k poradě.

V tom ozvala se hrozná rána a nesmírné kotouče dýmu zvedly se nad Prahou, zahalující celé město. Kamení, do povětří vržené, přímo přšelo k zemi, na domy i hradby. Posádka a sousedé byli na výbuch připraveni, proto hleděli se ukryti. Jinak by mnoho životů padlo za oběť.

Hned bylo na zvony udeřeno k poplachu.

Švédí hleděli učiněným průlomem vniknouti do města, však s nepěknou byli přivítáni. Za hradbami stáli žoldnéři a ruče odrazili útok. Zazvonily meče a několik Švédů bylo sraženo k zemi. Měštští měli tu výhodu, že stáli ukryti za zdí a odtud odmítali všechny útok nepřátelský. Jiní hned kladli trámy, sypali kamení a zatarasovali průlom. Švédí opětovali útok, s hradeb bylo prudce stříleno, ale do města se nedostali. Bojovali přímo zoufale, neboť měli vítězství za jisté. Ale i na druhé straně zápaseno s veškerým zápalem. Byli tu opět studenti, řemeslníci knapové,*) duchovní a jiní, kteří vojsku pomáhali, nedbajíce Vranglovy výhrůžky, že povede se jim zle, až město padne do jeho rukou.

Na neštěstí chytily kolem kostela sv. Jindřicha domy a měšténině musili hasiti, v čemž jim nepřátelé překáželi.

Zvony lkaly a starci klečeli na dlažbě chrámu, prosíce o pomoc.

Útok trval od rána přes poledne a žádná strana nechtěla skloniti zbraň. Švédí již poznávali, že jim nepomohl průlom, na nějž tolik se spoléhali, proto obraceli se k jiným prostředkům a hleděli jinde sléztí zdi.

• Přistavovány řebříky, bourány hradby,

*) Knap = tovaryš.

stříleno z kusů, zvonila ocel. Ale Pražané nasazovali poslední síly. Věděli, že dnes všechno se rozhodne, buď padnou, nebo Švéd odtrhne od Prahy.

Také Šimon s Vítem bojovali na hradbách. I jejich sil bylo třeba. Opočenští jich chránili, ale přece jim dovolovali a příležitost poskytovali, by zasáhnouti mohli v boj. A junáci drželi se statečně.

Šimon pozoroval, není-li mezi vojskem pod hradbami Dobřichovský. Hned by jej poznal. Ale v té spouště vojska, při tom dýmu a vřavě nikoho nepoznal z těch, s nimiž nucenou konal cestu z východních Čech. Vittenberk se svými žoldnéři stál snad na druhé straně.

Slunce se sklánělo k západu, únava všechny ovládala, ale boj trval dále. Hned tu, hned onde se klonilo k vítězství. Pražané neměli prachu a nemohli střílet. Oblébání trvalo přes devadesát dní a obránci vystříleli prach a vyčerpali síly. Ale nadšení je posilovalo a strach o město i vlastní život je povzbuzoval k vytrvalosti.

Pražané, na hradbách stojící, náhle postřehli, že četný průvod jezdců přibyl do švédského tábora. Na chvíli vojsko ustalo v boji a vůdčové seskupili se v poradu. Byly to asi zprávy velmi důležité, neboť generálové nevraceli se dlouho ke svým setníkům, plukům a bez pořádku sdruženým žoldnérům, kteří bojovali jenom proto, by měli podíl na kořisti a plnění.

Potom byli Pražané jiným zjevem zaujati. Slunce se už klonilo k západu a po nebi honilo se několik šedých mráčků. Směrem k Bílé hoře slabě zapršelo a tu se okázala krásná duha, která nad Starým a Novým městem se vyklenula*) a tak celou Prabu obepínala. Tímto přírodním úkazem byli měšténině velice potěšeni a v obdiv uvedeni. Nadáli se, že to pro ně dobré znamení.

„Duha míru!“ volali, ukazující k nebesům.

„Duha pokoje!“ odpovídali jiní a nebeský zjev stal se přímo heslem žoldnérů.

A podobalo se skutečně, že duha věští mír a pokoj. Generálové rozcházeli se z porady nějak rozmrzeli a Karel Gustav prudce svíral rukojeť meče. Posud tanula mu na mysli slova poselství, aby od dalšího nepřátelství jak při Praze, tak i jinde, s jedné

*) Dle starých kronikářů duha ona prý se skutečně ukázala nad Prahou.

s druhé strany mezi vojskem přestáno bylo, poněvadž dávno vinšovaný pokoj mezi Jeho Milostí císařskou, domem rakouským i celou německou říší s jedné strany a mezi korunou švédskou a francouzskou s druhé strany dne 24. měsíce října uzavřen a také následujícího dne vyhlášen jest.

Švédům byl meč z ruky vyražen právě v tu chvíli, kdy se domnívali, že Prahy dobudou. Jenom u Horské brány bylo posud zápaseno, ale zde sladovníci zaskočili Švédy a porážku jim způsobili. Duha na nebi je tolik nadchla.

V táboře ozvaly se polnice, volající k ústupu. Nadcházel večer, duha se ztratila, nebe se vyjasnilo.

Ještě večer vešlo v Praze u všeobecnou

známost, co se stalo. I sem dodáno poselství, že byl v Osnabrücku posláno mír urokován a podepsán. Z toho byla veliká radost. Zvony slavnostně hlaholily, lid jásal, na hradbách rozvířeny ohně. Bylo po nebezpečí, po dlouholeté válce. Měšténině, ačkoliv unavení celodenním zápasem, neodcházeli na lože. Ve chrámech plno, po ulicích se hemžil lid, v krčmách teklo víno i medovina. Všem bylo viděti ve tvářích radost, oči svítily, ústa oplývala chválou, zazníval zpěv. Nebude již válečno. Každý může bezpečně a volně obírat se svou živností. A Švédí, kteří tak zle hospodařili, musí okamžitě ze země. Tolik let ničili českou vlast, ta nejšpatnější jim zde zůstane pamět. Ale měšténině byli by rádi aspoň část splatili nepříteli; mluvilo se o výpadu, ale Colloredo zrazoval posádku. Pokoj musí býti zachován na obou stranách; kdyby jej Pražané porušili, mohli by se nadíti, že i Švédové by nesložili rukou svých do klínu.

„Budme rádi, že se jich zbavíme,“ dodal, „a děkujeme za to Bohu.“

„Nebe samo věstilo nám, co daleko od země naší ve prospěch náš bylo ustanoveno. Nejvyšší Slitovník ustrnul se nad námi a nad trpce zkoušenou vlastí naší,“ dokládali Pražané.

XI.

Ačkoliv byl pokoj prohlášen a na jisto postaven, přece neodvažovali se Pražané otevřít brány. Ani teď nikdo Švédům nedůvěřoval. Ti se chystali k odchodu. Naloupené věci jednak už odvezli z Čech, jednak nyní brali s sebou.

Teprve když švédské vojsko hodně bylo vzdáleno, otevřeny jsou brány a lid si oddechnul. Utečenci se vraceli na Malou Stranu a na Hradčany a splakali nad svými domy a svým majetkem. Všechno bylo rozbito, vypáleno a vydrancováno, chrámy znečištěny, kláštery vybity, ano i hroby zotevírány.

Sem na Hradčany brali se také opočenští dobrovolníci. Vyšli šťastně z boje až na některé boule a rány. Také Šimon byl lehce zasažen na levé ruce. Nejvíce šrámů měl Jíra, ale nevšiml si jich. Na Opočně ze všeho se vyhojí, jak se už nejednou stalo.

Mičan ustrnul nad spoustou, kterou shledali v královském hradě i ve chrámě sv. Víta na hrobech českých patronů, knížat a králů. Náhrobky roztlučeny, kamenné postavy znetvořeny,*) oltáře rozbity, obrazy strhány. Co se natěšil Šimon s Vítem, až někdy na posvátném a všem Čechům drahém místě stanou, a teď ustrnul nad dílem zloby lidské. Slzeli i jiní diváci a Pražané slibovali, že časem všechno uvedou do pořádku.

„Ale potlučené památníky zde ponechte v tomto stavu,“ připomínal Mičan. „Ať zů-

*) Tyto roztřené náhrobky lze podnes v chrámu sv. Víta na Hradčanech viděti.

stanou pro potomky! Na věky blásati budou brůzy války a zbesilost nepřátel.“ Diváci mlčky prisvědčovali.

Opočenští poklekli u hrobů, pomodlili se a po delší opět době zazněla chrámem starobylá česká píseň:

„Všichni svatí za nás proste,
zahynouti nám udejte:
svatý Víte, svatý Norberte,
svatý Zikmunde, svatý Prokope,
svatý Vojtěše, svatý Václave,
svatá Ludmilo!

Kriste eleison!“

Šimon s Vítem zanotovali i jiné písně. Do zpěvu vkládali prosbu i díky, žal i radost a lásku k nebohé vlasti.

Pokračování v úterý

Kus zapomenuté historie

Miloš Sebor de Wsseboržicz

Úvodní poznámka vydavatele. - Pro některé z našich čtenářů bude překvapením prozradím-li, že dlouholetý člen "hlasatelské" redakční rady, profesor emiritus University východního Kentucky, je jeden ze zakladatelů po válce obnovené organizace světového boje se zločinností. Interpol, dnes populární zkratka, vešla do historie civilisované společnosti. Je méně známo, že nechybělo mnoho a jejím sídlem mohla být Praha.

Miloš Sebor, doktor práv Karlovy university, absolvent Akademie kriminologických věd, kterou v 30. letech založil náš profesor trestního práva August Miříčka, sloužil před svým odchodem do exilu v květnu roku 1948 v československé bezpečnosti, naposledy jako vedoucí mezinárodní sekce kriminální ústředny. Za exilových let dosáhl doktorátu filosofie v oborech geografických a autorisace plánovatele. Neztratil však zájem o kriminologii a stal se činným členem americké Akademie pro kriminální vědy (Academy of Criminal Justice Sciences), na jejíž kongresech konal přednášky. Jeho referát o Interpolu měl za předmět příspěvek geografie ke kriminálním vědám v přednesu na výročním kongresu v roce 1982 v St. Louis.

Historie mezinárodní spolupráce v boji se zločinností je starého data, avšak její počátky je těžko určit. Patrně jdou do posledních dvou století, kdy nově vytvořené státy s pevnou administrativní mocí se rozhodly bez formálních dohod vydávat jeden druhému zločince, o něž byl zájem, jako zvláštní úsluhu, když to dovolovaly vlastní zájmy. Všeobecná úprava této spolupráce mezinárodními akty je však věc sotva stoletého trvání. Autorem myšlenky je kapitán královského holandského četnictva Van Houten, na jehož podnět se konal v roce 1914 první mezinárodní policejní kongres v Monaku. Pro blízkou světovou válku zůstal bez praktických výsledků. Zásluha o účinnou mezinárodní spolupráci přísluší Rakousku, které, ač ochuzeno válkou, našlo cesty, jak se chopit iniciativy. Vídeňský policejní prezident doktor Hans Schober, organizátor, právník, brilantní kriminalista, znalý všech odvětví veřejné bezpečnosti, ba i politik, po válce dvakrát pomohl Rakousku na nohy jako spolkový kancléř, to jest předseda vlády. Oba mužové, Van Houten a doktor Schober, se nějakým způsobem dali dohromady, avšak Van

Obraz Svatopluka...

bylo lépe, že by některý z jejich zbývajících sousedů vrhal na ně stín méně nepříjemný, méně snad ponižující? Takové fantasmagorie všestranně zhoubné pro celý stát necháváme vnikat do našeho podvědomí a dokonce je necháme vykřikovat do světa? Destrukce hraničící se zločinem!

Ani na chvíli mne také neopustila v téže rovině ustálená přesvědčení, že Češi společně se Slováci jsou něco víc, než sami o sobě. Nikdy ani na chvíli v těchto úvahách nebylo jediného pomýšlení na nějaký prospěch, nadřazenost. Vždycky jsem měl pocit úpiného, poctivého, upřímného, samou přírodou daného nezištného bratrství. Nejsem sám s těmito představami mezi Čechy (i těmi z Moravy), ani mezi Slováci. Tento zdravý, přirozený, bezesporu všestranně prospěšný vztah je však v zájmu nás všech pěstovat, citlivě udržovat. To znamená především podle zdravého rozumu vždy znova a znova odmítat vnořující se nákazu zhoubným zárodkem ne nepodobným chorobě AIDS, která se také projevuje za mnoho let po naze. Či myslí někdo, že vzájemně prospěšný svazek Čechů a Slováků má tak malou cenu, že ho nadměrnou, tedy nemístnou demokratičností (tedy pak už anarchií) můžeme beztrestně vystavovat infekcím, místo abychom ho bránili důslednou prevencí?

Čech (z Čech i Moravy), Slovák - máme v ruce po jednom Svatoplukově prutu. Je nám k tomu, aby každý z nás s ním při pomateném šermování jednoho proti druhému třeba oko vypíchl? Budeme si počínat jako zfanatizovaní a opívnění výrostci na fotbale, nebo se rozpomeneme na tu prastarou varující legendu? Ze sna, v němž se mě zmocnil zlý duch fanatismu, rozkladu, šovinismu se mohu i sám probudit - vládnout prutem a mohu nastavit vlastní dlaň! Také proto, abychom do Evropy a Světa vykročili jako spořádaní partneři, ne jako třtiny a cáry už jen v normálním povětří rozhárané poletující. Však i jinak je toho dost co bychom měli udělat, aby náš krok byl věrohodně pevný.

PhMr. Antonín Bálek
Hlaváčova ul. 607, tel. 2116
58401 Ledeč n. Sáz.

17 - 07 - 17/051

Houten měl v té době jiné zaneprázdnění: byl šéfem holandské služby, jež chránila či střežila bývalého císaře Viléma, který díky holandské královně našel pohodlný útulek na zámku v Doornu, ač se počítalo s jeho obžalobou před mezinárodním soudem.

Pro Československo té doby není lichotivé, že jsme stáli stranou úsilí vytvořit kriminálně-policejní ústředí. Vyhřivali jsme se na výsluní vítězných velmocí, zejména Francie, které se však do věci nechtělo, měli jsme schopný lidský materiál a co víc, naše území bylo tenkrát jakási laboratoř, na němž se daly zkoušet a rozvíjet všemožné cesty boje se zločinností. Nemístně se však u nás šetřilo, tak na příklad na účast na poválečných konferencích ve Vídni za Schoberova předsednictví nebyli delegováni odborníci z Prahy, ale policejní ředitel z Bratislavy, jehož cestovní výlohy byly nižší pro krátkou vzdálenost. Bylo však obecně známo, že po každé válce se rozsah a formy zločinnosti mění. Je všeobecně uvolnění, touha užít, co se zameškalo, je vždy nedostatek spotřebních statků, návrat mužů z války hledajících snadnou práci a nedostatek represe i prevence zhoršuje poměry, nemluvě o zcela nových formách zločinu. Naši bezpečnost ohrožovaly neslavně proslulé "zelené kádry" složené hlavně z desertérů, kteří se vymkli vojenské službě dlouho před ukončením války. "Kádry" byly postrachem pohraničí, zejména v Pošumavsku a ve východních částech republiky. Trvalo dobré dvě léta než jsme v ohrožených krajích obnovili pořádek, hlavně díky četnictvu. Byl to vojensky organizovaný sbor založený roku 1849, svou kázní a školením převyšující státní policii. Druhý typ poválečné zločinnosti byly "dálkové" či specificky mezinárodní delikty, jako obchod s narkotiky, padělatelství, kapsářství, pašeráctví velkého stylu, ba i obchod s dětmi a podvody filatelistické. Zvláště vzkvétal obchod s kokainem, do něhož byli zapojeni číšníci velkých kaváren. Ohrožená místa byla celostátní a mezinárodní shromáždění, jako veletrhy, sjezdy, slety, hromadné zájezdy a poutě. Chyběli nám však odborníci školení v mezinárodní kriminalitě, vyšší policejní učiliště a spojení s cizinou. Na překážku bylo vpravdě zkostnatělé vedení celé služby, jež se soustřeďovala v ministerstvu vnitra. Rozhodování bylo v rukou sekčních šéfů a ministerských radů, starého ražení bez praktických znalostí výkonné služby. Ty byly výsadou službou protřelých detektivů, kteří o ničem nerozhodovali.

Nicméně věci se hýbaly. První poválečný mezinárodní kriminálně-policejní kongres se konal ve Vídni v září 1923 za předsednictví doktora Schobera a přinesl věru pozoruhodné výsledky. Prvním z nich byl úspěch organizační. Zástupci zúčastněných států se dohodli na utvoření "Mezinárodní kriminálně-policejní komise", jakéhosi volného sdružení nejvyšších policejních úřadů, avšak bez výkonné pravomoci. Byly nastíněny hlavní směry spolupráce, zejména přímý styk bezpečnostních úřadů (to jest, vyloučení zdlouhavé cesty diplomatické), příslib energického postupu proti zločinům mezinárodní povahy, pomoc při extradici zatčených zločinců, zavedení mezinárodní řeči v policejním styku, boj proti alkoholismu, morfinismu a kokainismu, a konečně všemožná podpora kriminalistiky a kriminologie. Nebudíž překvapením, že za mezinárodní policejní jazyk byla jednomyslně přijata němčina, která byla každému bližší než franština nebo angličtina. Naši čtenáři se usmějí, jestliže zjišťují z materiálu, který mám po ruce, že se uvažovalo - o latině. Ale už je tomu tak: dvorní rada doktor Dressler, Schoberův spolupracovník, to myslel vážně. S němčinou nepřišli Rakušané, ale norský delegát, Haakon Jorgensen, doktor Dressler vysvětlil, že latinou nemá na mysli úřední zprávy koncipované od A do Zet v Ciceronově řeči, ale mezinárodní latinský kodex, který si každý může snadno osvojit. Rozumí se, že prvním a takřka doživotním prezidentem nově zřízené Komise se stal doktor Schober. Mluvil se o něm jako o jednom z největších Evropanů, jehož význam dosud nebyl plně doceněn.

Až do druhé světové války se věci úspěšně rozvíjely, spolupráce se utužovala díky užším osobním stykům, účinným prostředkem byla rozsáhlá evidence v sídle komise, ve Vídni, dálkové styky, zpočátku arci jen korespondenční, telegrafické a telefonní, později radiové, vzájemné návštěvy, přístup do policejních spisů a využití zkušeností při reorganizaci služeb.

U nás pravda, to nešlo rychle. S reformami se začlo až koncem prvního desetiletí republiky zřízením za našich mladých let známých četnických pátracích stanic, "pátraček", v krajských městech za vedení ústředního četnického pátracího oddělení, na úseku policie zřízením kriminální ústředny při policejním ředitelství v Praze, kriminalistických kursů na právnické fakultě Karlovy university.

Vnitřní statut Komise byl vypracován do velkých podrobností, přičemž se pamatovalo na členské příspěvky odstupňované podle počtu obyvatel, ve švýcarských francích. Liknavost v placení byla však na závadu (a stejné stížnosti se objevily i po druhé válce po zřízení dnešního Interpolu).

Snad nejvážnější překážkou mezinárodní služby byla uzavěra hranic a ta byla snad aspoň zčásti odstraněna posledního roku, po uvolnění hraničního styku a to nejen pro občanstvo, ale i pro bezpečnostní orgány v pohraničí. Probleskují o tom i úřední zprávy, podle nichž členové policejní služby budou dnes mít svolení v naléhavých případech při stíhání osob podezřelých ze zločinu překročit státní hranice, což za totalitního komunistického systému bylo zcela vyloučeno. Před druhou válkou Schoberova Mezinárodní komise v tom směru dosáhla aspoň částečného úspěchu, takže již kolem třicátých let naše bezpečnost v pohraničí byla uspokojivá, a to zejména ve vztahu k Rakousku a k Německu. Nacistický Anschluss Rakouska v roce 1938 byl

Pokračování na str. 12

DRAMOKAMY

NÁRODNÍ KULTURY

Josef Herman

Výročí méně známá

První šéf Národního divadla.

Podle vzpomínek, poznamenaných žlučovitostí dramatika V.Stecha padl F.A.Šubrt s dr.Ladislavem Riegrem, svým protektorem, označen autorem paměti za bídného novináře a ještě horšího, zcela nezkušeného divadelníka. Šubrt opouštěl divadlo jistě nerad, o čemž svědčí jeho knižní práce vydané v mezidobí mezi N.D. a novým stánkem Vinohradským (mimořadně s V.Štechem jako tajemníkem). Konec konců, první scéna z Šubrtova působení na Vinohradech těžila jak se patří: přebírala jim hotové herce vysoké úrovně a nemalého významu i v době pozdější.

Od příchodu do Národního divadla se Šubrt věnoval publicistice divadelní a pokud se zabýval ještě politickými problémy, převýšila je vysoce práce historicky kritická - "Národní divadlo v Praze". Ve vítězném duchu první knihy pokračovaly také tři monografie - o Jindřichu Mošnovi, o Františku Kolárovi a K.Šimanovském. Kdo jiný mohl důkladněji znát své postavy, než autor Šubrt, v denním styku s jednotlivci i celým ensemblem? Co vrchol Šubrtovy práce zůstávají "Dějiny Národního divadla 1883-1900" ve třech svazcích, bez nichž by historie naší první scény byla přímo nemyslitelná. V roce 1902 vydal Šubrt dvě přívětivé knížky: Divadelní toulky a Moje vzpomínky. Obě dvě se vracely do Národního divadla.

F.A.Šubrt zemřel před 75 léty, po prvním válečném roce, 8.IX.1915.

Kajetán Mára.

Letos je už tomu dvě stovky roků, kdy uložili německobrodští svého rodáka do země. Kajetán Mára se jmenoval vlastně Antonín Václav Karel. Jméno Karel přijal až v řádu bosých Augustiniánů, do kterého vstoupil ve dvaceti letech - poté, co dostudoval filosofii.

V řádu se stal kazatelem a varhaníkem, požíval je nejlepší pověsti v obou případech. Dvacet roků působil jako regenschori u sv.Václava v Praze a dalších patnáct let v Německém Brodě, kde se 4.IX.1719 narodil.

Kajetán Mára byl rovněž vynikajícím skladatelem chrámové hudby, jež byla žádána s mnoha míst. Následkem toho se dochovalo více rukopisů - originálů i opisů na četných místech. Nad Archivem novospíšským visí přes tu velkou vzdálenost od Prahy otazník, zda některé práce Márovi možno připisat? Někteří z Márových žáků se jako muzikanti prosadili ve svých oborech - nepochybně také v rámci řádu. Hudba byla v Márově rodině doma. Jeho nejbližší příbuzní Ignác František a Jan Křtitel vynikli jako cellisté - první v Berlíně, druhý v Holandsku, kde také zemřel.

Náměstí na mostě.

Naši dědové prožili hroznou povodeň před sto léty, jež strhla celý oblouk Karlova mostu se dvěma Brokoffovými sochami. Jeden z pamětníků popsal událost následovně: Viděl jsem povodeň 1890 a zborcený Karlův most. Oblouk se zřítíl k ránu, večer před tím už skoro za tmy jsem na mostě seděl několik hodin, po které jsem musel čekat až jsem se dostal ke kraji, abych viděl na řeku. Byl to hrozný pohled na spousty dříví, kmenů, trámů, kusy střešních, nádobí, což všechno sahalo až k zábradlí a nad něj. Bylo s podivem, že při takové výšce vody bylo dovoleno být namačkání na mostě po celé délce i šlfece.

Nu, tenkrát ještě nebylo nutných a bezpečnostních předpisů, takže ani výchovy k nim - katastrofy jsou katastrofami pro náhlý, nečekaný příchod a velké škody, jak hmotné, tak i na lidských životech.

Hladina Vltavy začala stoupat již třetího září velmi nebezpečně a následujícího rána strhla uvedený oblouk. Během dopoledne pak došlo ještě k několika jiným otřesům dalších pilířů, při nichž zahynuli čtyři lidé. Jednalo se o sousoší sv.Xaveria, roku 1912 nahrazeného kopíř Ceňka Vosmíka. Na pilíř, dříve se sochou sv.Ignáce, umístěno sousoší sv.Cyryla a Metoděje od Karla Dvořáka z roku 1938 - právě včas před příchodem Němců.

Války, války napořád...

Myslím, že si ani nedovedeme představit válku tvorů jiných, než mezi lidmi. Války národů, jednotlivců, skupin - ano, celý svět už se dal dvakrát vyprovokovat k málem vyhlazovací válce. Prostě lidé jako válečníci se stali takřka samozřejmými zjevy během vytrvale se odvíjející historie. Už nás nepřekvapují kyrysníci, halapartníci, kanonýři, stíhači s bombometčíky a snajpy, tankisté, námořnictvo - údiv budí spíše vojáci za každého pokolení dokonalejší, lepší, vzácní tvorové dobří, úcty zasluhující.

Dějiny, alespoň dějiny české, činí výjimku a do análů zaznamenaly zprávu o vydatné konkurenci lidských ozbrojenců: vrány a kavky.

Před 365 roky, 18. září 1625 prý došlo k regulérní válce mezi oběma ptačími druhy. Zásly však neuvádí kdo válku vyprovokoval, kdo byl napadený, natož abychom se dozvěděli, kdo zvítězil. Snad je k něčemu ta rouška tajemství

Museum S.Freuda v Londýně

F.Tomáš

Předměstí Londýna Hampstead, to není jen tak leccjaké místo - příkají Londýňané - to je i záležitost duchovního rozpoložení. "Nejkrásnější vesnice Londýna" - jak se Hampsteadu říká neplatí jenom za "zelené plíce" metropole, ale je to i londýnský Montmartre. Žijí tu nebo žili tu autor slavných špionážních románů John L.Carré a spisovatel a dobrodruh D.H.Lawrence, autor slavných detektivek Edga Wallace, básník William Blake, spisovatel Charles Dickens, irsko-britský dramatik G.B.Dhaw - a také Sigmund Freud.

Když Freud dojel v roce 1938 do Londýna a šel navštívit Hampstead, chtělo se mu - jak později přiznal - vykřiknout: Hell Hitler! Protože nebýt Hitlera, řekl, nikdy bych nepoznal toto kouzelné místo plné malých domů a velmi ošetřovaných zahrádek, venkovské domy uprostřed velkoměsta - s ulicemi, které nesly samá slavná jména: Keats Grove, Gainsborough Gardens, Maresfield Gardens.

Ve Vídni byl Sigmund Freud spíše trpěn než ctěn. Chladní Angličané ho však při příjezdu do emigrace v roce 1938 uvítali jako lidového hrdinu. Celá jeho rodina byla okamžitě zahrnuta všemožnými dary, sladkostmi, květinami, žádostmi o autogram, telegramy. Poštovní doručovatelé, bankovní úředníci, taxikáři znali Freudovu adresu i celý jeho životopis. Dopis s adresou: "Dr.Freud, London", byl samozřejmě správně doručen do domu číslo 20 v Maresfield Gardens. Již brzo označovali vtípkové místo, kde se usadil Freud a jeho rodina ne jako Hampstead - ale jako Freudstead. Před několika lety bylo ve Freudově domě, ve kterém žila až do své smrti v roce 1982 jeho dcera Anna, muzeum. Každý návštěvník je v tomto muzeu přivítán jako by byl host domu. Zprvu vás zavedou do hořeni patra, kde

můžete sledovat na obrazovce televizoru film, který ukazuje dědečka Freuda s vnuky na zahradě, Freuda v Paříži, a pak dopis synovi, ve kterém objevitel psychoanalýzy píše, že přijel umřít do Anglie - ve svobodě. Anglii považuje Freud za zvláštní, ale nádhernou zemi.

Návštěvník musea se dovídá, že velký psychoanalytik vždy rád četl anglické detektivky, Agathu Christie i Dorothy Sayersovou. Již jeho vídeňské pracovně visel po desetiletí plán Londýna, denně četl britský deník Manchester Guardian. Freudův dům v Hampsteadu působí velmi světle, ne tak tmavě jako jeho byt ve vídeňské Berggasse. U jedné stěny stojí pomalovaná selská skříň, na stěně visí obraz s rakouskou krajinou. A pak může návštěvník shlédnout nejslavnější a nejvýznamnější pohovku světa. Je zakryta orientálním kobercem a vrší se na ni mnoho polštářů. Na této pohovce leželi Freudovi pacienti, celá desetiletí, vyprávěli a vyprávěli. Pracovna slavného vědce je originální kopie typické vídeňské kanceláře. Freud sice utekl před Hitlerem, ale své Rakousko si přece jen přivezl s sebou. Jsou tu však i památky na Freudovu dceru Annu, která šla v otcovských šlépějích a měla hodně významných pacientů. Mezi jinými ležela na této pohovce i slavná americká filmová hvězda Marilyn Monreová.

Zda někdy bydlel lépe, ptal se Freud jednou svého starého přítele, spisovatele Stefana Zweiga, když ho přišel navštívit. Zweig s sebou tehdy přivedl španělského malíře Dalího, jehož "věrné, ale fanatické oči" Freuda fascinovaly. Na Dalího portrétu, který rovněž visí v muzeu, vypadá Freud už jako člověk zasažený těžkou nemocí, rakovinou. Na tu také 23. září 1939 zemřel. Jeho popel je uložen v jedné z řeckých váz, která patřila do jeho slavné sbírky....

dobrá. Pan Kafka se nemůže v duchu dávných dob vynášet nad pana Vrána, a pan Vrána má zábranu bezostyšně klovat po panu Kafkovi kdykoliv ho potká na ulici, v duchu krevní msty. Jakýs pokrok tu přece jenom je. Tedy hlavy vzhůru, dějepisci a kronikáři, v budoucnu to bude vaší zásluhou. Jeden z vašich předchůdců byl očarován následkem tehdejšího boje daleko více než pohnutkami a jinými vysvětlivkami. Zapsal: "Boj to byl krvavý a krutý, na polích kolem Fuineku nasbírali sedláci bezpočet pytlů mrtvých ptáků, takže je odváželi na vozech! " Kam, nebo proč je nezaorali, zpráva neříká. V půli září již muselo být po sklizni?

S dosažitelnými grády.

Profesor architekt inženýr Antonín Mandel nejdříve procestoval evropský jih (Itálii) a sever (Švédsko a Dánsko), aby dorostl k profesuře na vysokém učení technickém a mohl navrhovat kostely, sokolovny, divadelní domy a užitečné budovy jako např. školy a podobné. Jestliže toho o něm nevíme víc, jistě nás potěší datum jeho narození před sto léty - 1.IX.1890. Dnes by mu tedy bylo sto let - kdoví, zda není?

K pozornosti numismatiků!

Jan Konrát Greiter, který "řezal kočky" (hledíme, neznáme nikoho, kdo by nám řezal kočky, že?) se narodil před 325 roky, 12.IX.1625. Když měl tento sběhlý řemeslník méně na pilno, stačil vyrýt ještě pamětní mince ke korunovací císaře Matyáše. V těch dnech pendloval mezi Prahou, tonoucí v oslavách, a mincovnou kutnohorskou. Zřejmě se mu dílko vydařilo na obou stranách, protože starý odborníkův list nás uvědomuje i o výši odměny. Iť se Greiterovi dostalo za tento příležitostný peníz, po výtce objekt sběratelský.

Poslouchejte
Československou
půlhodinku
na radiové stanici
WCEV 1450 AM

každou
středu a
čtvrtek
v 8.05 večer
řídí Jerry Jiráček

Byt k pronajmutí

**Hotelové pokoje
na Floridě**

Od \$ 200,- za měsíc. Všechny pokoje mají vodu
a ledničku - "efficiency rooms".
MANHATTAN HOTEL
444 Flt Ave. So.
St. Petersburg, FL 33701
894 - 2747

Cicero

1 1/2 rooms \$265,-
2 1/2 rooms \$295,-
4 rooms \$400,-
Plus security deposit, heat included, stove
and refrigerator. No pets. Austin Arms apart-
ment c/o Central Federal savings.
(708) 656-5000 ext. 235 Bob

Překládám do angličtiny legální
doklady školní a osobní
notářsky ověřené.

O. KOVAR
Pište na adresu:
P. O. Box 313
Riverside, IL 60546
nebo volejte:
(708) 442-7115

**Kde možno koupit
HLASATEL:**

- Austin a Čermák Rd.
Cicero — stánek
- Miloš Pancner
6038 W. Čermák Rd., Cicero
- Prague Sausage
6312 W. Čermák Rd., Berwyn
Pouze nedělní
- Redakce Hlasatele
6426 W. Čermák Rd., Berwyn
- Fred Pancner
6514 W. Čermák Rd., Berwyn
- Hon Oak Park & Čermák Rd.
Berwyn — stánek
- 26th & Ridgeland
Berwyn, stánek — nedělní
- Čermák Rd. & Ridgeland
Berwyn, stánek — nedělní
- Čermák Rd. & East Ave.
Berwyn — stánek
- V New Yorku: Candy Store
1437 - 1st Ave., New York, NY
- Optimo — 1508 East 2nd Ave.,
New York City, NY
- Americké velvyslanectví
v Praze

MIKI SPIGL
Cermak Road Realty
6226 záp. Čermák tř.
Berwyn, Ill.
č. tel. : 484-4800

**PRODÁ SE
RODINNÝ DOMEK
VE WESTCHESTERU**

profesionálně stavěný, veliký pozemek.
Moderní kabinety v kuchyni, 2 velké ložnice,
koupelna s keramickými dlaždicemi, jídelna,
přírodní krb, hotový basement s barem, patio -
velmi čistý! Nízké daně.
\$ 149.900

JIŽNÍ BERWYN
Novější dům pro 2 rodiny - 3 BD+1.
Příjem 1.050, dolarů za
\$ 149.900

Knihy na prodej

Kdo má zájem o vzácnou knihu
"Poselství Grálů" neb "Ve světle
Pravdy" od Abd-Ru-Shina. USA \$24,-
+ poštovné.

R. Jindra
1004 - 1115 Nelson St.
Vancouver B.C.
VGE 1J4 Canada

Přijme se:

Potřebuji do české restaurace, area
Bensenville, cook a waitres, full or
part time. Volejte:
708-766-5454

(708) 484-1118

marina's
BEAUTY SALON
Home of the finest permanent waving

Visit Marina's new
salon — formerly at
26th St. & Hamlin,
now at
6234 W. Cermak Rd., Berwyn, IL

Video

Objednejte si profesionálně zhotovenou video-
pásku - půl hodiny až 45 minut - se zvuky svého
města (vesnice) v Československu, s Vaší
rodinou a přáteli. Cena od \$200. Volejte:
503-671-0859

Nafilmuji videokamerou VHS veškeré
reportáže v Československu, vašich rodiných
příslušníků, nebo přátel.

Peto Dunda
Botanická 44
602 00 BRNO - ČSFR
Tel.: 788 772

P.S./WASHINGTON

a weekly column by
U.S. Senator Paul Simon of Illinois

STILL TIME FOR A PEACEFUL SOLUTION TO THE GULF CRISIS

I recently saw a television show discussing whether the President should get Congressional approval before sending troops into Iraq or Kuwait.

Forgotten was the Constitution, which states clearly that only Congress has the authority to declare war. If U.S. troops are attacked, or Americans are endangered in other ways, or Saudi Arabia is attacked, then the President would have the backing of Congress to act. But while the President's initial responses to the Iraqi invasion of Kuwait were sound, I have serious reservations about the tone of the language now being used and the sending of 170,000 more U.S. troops to that region.

Let me explain.

On language, we must keep in mind we face only two options: War or a negotiated settlement. To describe Saddam Hussein, a ruthless dictator by anyone's standards, as "worse than Hitler" is an inaccurate exaggeration that makes him less likely to feel he has room to negotiate anything. Words make a difference. Most historians believe that the use of the phrase "unconditional surrender" by the Allies during World War II made it more difficult for anti-Hitler forces to emerge in Germany, postponing the war's end and causing needless additional bloodshed.

Saddam must pull his troops out of Kuwait, but he must feel he has some room to negotiate, to save his regime. If the people of Iraq depose Saddam, that's fine. But that's their business, not ours. Our aim must be to eliminate aggression, not eliminate the aggressor.

He must sense that we are firm, tough, patient, but willing to negotiate.

The sending of an additional 170,000 U.S. troops signals to everyone the greater likelihood of an offensive action. Two-thirds of the troops in any offensive action would be Americans. Our nation is 6 percent of the world's population, 20 percent of the world's economy. We should not be providing two-thirds of the troops in a United Nations action.

An offensive action would also have disquieting domestic effects. The nation would be deeply divided, in part along racial lines. Approximately 26 percent of our volunteer armed forces are minorities. We would be divided along economic lines. Few sons and daughters of higher-income Americans are in Saudi Arabia.

We should also avoid creating a situation where it will appear to the Arabs that the United States is fighting the Muslims of the world, and that is what it would deteriorate into quickly if offensive action were taken.

The President acted initially with firmness but self-restraint. That combination is still essential, and if other nations perceive that self-restraint is lacking, our international support will diminish rapidly.

How can the situation be resolved without bloodshed? There are a number of scenarios that could emerge, probably only after Saddam feels the squeeze of the economic boycott. Some combination of events is needed that gets Iraqi troops out of Kuwait, eliminates Iraq's capabilities for chemical and nuclear weapons, and manages to "save face" for Saddam.

Here is one possible compromise for Saddam, in return for pulling out of Kuwait and eliminating his chemical and nuclear potential: Kuwait would agree that the World Court hear a territorial dispute between Iraq and Kuwait over two islands. Assuming the World Court awards the islands to Iraq, they would be turned over and as part of the agreement, the United States and the Soviet Union would invite Israel and her Arab neighbors to meet to discuss a permanent settlement of the overall Israeli-Arab-Palestinian dispute. (This is likely to happen anyway.) If the World Court left the two islands with Kuwait, Iraq would have to agree to the settlement.

Saddam then could go to his people with some modest claim of having achieved something. But military aggressors around the world—including Saddam—would get a clear message from the world community that military aggression will not be tolerated.

A war may happen anyway, but if we give Saddam a face-saving way out, we may be able to turn the probability of war into a peaceful outcome that frees Kuwait and moves the Middle East toward greater stability.

**Upozornění
krajanským spolkům**

Žádáme zdvořile, abyste v
některé z příštích schůzí projed-
nali **VÁNOČNÍ** nebo
NOVOROČNÍ BLAHOPŘÁNÍ
které si přejete uveřejnit v Hlasateli.
S přátelským pozdravem
redakce

Z dopisu od vdovy ve vlasti.

Libor Brom

Děkuji za Tvůj dopis ze dne 28. září, za článek a dva šeky. Tvůj článek je skvělý, lze s každým slovem souhlasit. Leč, jak se obávám, u nás ho Lidové noviny nezveřejní, protože jde příliš "na tělo" těm staronovým komunistům, kteří jsou všude, poněvadž stačilo odevzdat stranickou legitimaci, aby se rehabilitovali. Pak každý z nich napíše pár článků, jak to s ním bylo, jak "trpěl" v době normalizace - a jsme tam, kde jsme byli. Za komunistické zločiny, okrádání a všechno to zvěrstvo posledních 42 let není nikdo pronáledován, či dokonce vězněn. Jedině Štěpán za zneužití pravomoci (ale to ho přehodila sama strana). Pár bývalým pohlavárům vzali osobní pense, ale ponechali jim jejich luxusní vily - to je vše. Ano, je prý nutno odpouštět. Tak tedy odpouštíme.

Z domova Ti nepodám dobré zprávy. Vy, kteří jste daleko, vidíte vše daleko ostřeji a "en bloc". Nám se to tu tříští na tisíce drobnějších elementů. Denně se dozvídáme o aférách, skandálech - to vše jsou pak jen a jen prskavky a mají jepičí život. Daleko vážnější a varující je celková situace. I Havel připouští, že nemáme důvodu ke spokojenosti. Společenské změny, které se nám ještě před několika měsíci zdály na dosah ruky, probíhají těžce a pomalu. Mezi lidmi roste neklid, nespokojenost, nejistota, snad i zklamání, které jsou provázeny rostoucí nevraživostí. Žijeme ve velmi dusné atmosféře. Kredit, který jsme ve světě získali svou rychlou a pokojnou revolucí, rychle ztrácíme. Zahraničí nás pozoruje se stále většími rozpaky a vyslovuje obavu, že naše schopnost budovat nový systém povážlivě kulhá za schopností, kterou jsme prokázali při bourání systému starého. Navíc se velmi rychle hrouť naše federativní uspořádání státu. Nemůžeme být spokojeni s prací parlamentu, který vznikl ze svobodných voleb. Nevěděli jsme, koho volíme. Většina poslanců se vynořila z jakéhosi undergroundu. Je to parlament diletantů, kteří nemají ponětí o politické kultuře. Ale dost o tom.

A nyní k navrácení majetku. Byl schválen Zákon o zmírnění následků některých majetkových křivd. Přikládám Ti jeho plné znění. Mohu Ti rovnou říci, že k tomu přistupuji s krajní nechtí. Asi Ti dobře nevysvětlím proč. Snad proto, že jsem pro ten "majetek" tolik zkusila a tolik špatného zažila... Udělám to patrně jen z prestižních důvodů. A při tom se děším, co bude dále. Já za stávajících okolností nejsem přirozeně schopna starat se o ty domy. Hodně o tom přemýšlím a v noci nemohu spát. A co dál? Je pravděpodobné, že mi to dají. Ovšem "in natura", jak to stojí a leží. Finanční odškodné v mém případě nepřipadá v úvahu. Mám strach. Neznám nikoho, na koho bych se mohla spoléhnout. Jsem na všechno úplně sama. Vtírá se mi starost, jak s tím naložit. Dá se to v tom bídném stavu prodat či "sakumprask" pronajmout? Jaké další potíže budou? Opravy, údržba, personal atd? Stačím na to? Přirozeně ne.

Tak tedy budu o navrácení žádat. Moje informace se ucelují a nabývají jasnějších kontur. Bude to fuška, běhání, vyřizování. Zatím mám výpisy z geodezie o nynějších majitelích, pak cosi z finančních odborů, pak zase cosi z notářství atd. Někteří moji známí si na to berou advokáty. Na to já nemám. Žiji z minimální státní pense. Sotva uhradím poplatky za výpisy, kolky, opisy, atd. V sobotu nám se vši infamností oznámili, že nájemné ve státních bytech stoupne o 200%. Hurá! Potraviny podražily v průměru o 100%, a to není prý to hlavní zdražení, které prý teprve přijde. Žili jsme si v chudobě a budeme žít v bídě. Tak dobrá. Hlavně, že máme svobodu. Jak ta svoboda vypadá, to ještě přesně nevíme...

Tvoje Marie.

Vzpomínka na vraha...

Denní Hlasatel 11

8. prosince 1990

dramatická. Milada nepřišla sama - současně s ní seděli u nás i dva její pozdější společníci v procesu - univerzitní profesor Zdeněk Peška, bývalá poslankyně Antonie Kleinerová a dále pak neteř spisovatele Jaroslava Kvapila Anna Kvapilová, která dodnes žije v norském hlavním městě na odpočinku po celoživotní práci pro naše uprchlíky, i legendární legionářský novinář dr. Lev Sychrava, který pak zanedlouho odešel do nové emigrace, ale později se zcela netypicky vrátil zemřít domů.

Náhle zazvonil zvonek a vešla Státní bezpečnost - prý prohledat moje věci, neboť jsem měl mít nějaké letáky - bylo totiž před prvními nesvobodnými volbami. Nenašli nic, společnosti v pokoji si zdánlivě nevšímali, mne však odvezli do Bartolomějské, ale protentokrát mě ještě pustili domů. Definitivně mě zavřeli až za tři týdny a napoprvé jsem tam byl "jen" rok, takže v době, kdy zatkli a soudili dr. Horákovou, byl jsem takřka na svobodě i když s dalším trestem na krku. Mohl jsem tedy vybrané pasáže z toho hrůzného procesu sledovat v Rozhlasových novinách. Nevím proč, ale z prokurátorů mě víc než Urválek a Brožová zaujal ten třetí, jménem dr. Juraj Vieska. Ten opravdu nebral svůj plat zadarmo. Rval svou slovenštinou snad nejvíc právě na tu z obžalovaných, která se chovala ze všech nejdůstojněji, a to s jediným úmyslem: dokázat jí, že si přála třetí světovou válku a tím chtěla ohrozit život nejen všeho našeho lidu, ale i své vlastní šestnáctileté dcery.

Jak víme, Vieskovo snažení nebylo marné a už tehdy si mohl říci větu, kterou jsem pak od něho slyšel při přenosu jiného hrdelního procesu s Jaromírem Nechánským a Velešlavem Wahlem. Po vynesení rozsudků smrti nad oběma vlastenci, byl požádán předsedou senátu, aby se jako prokurátor vyjádřil, řekl Vieska doslova: "Nemůžu se vyjádřit v mene státního prokurátora, lebo som iba jeho zástupce ale za svoju osobu možem povedať, že som spokojný".

Když jsem pak při svém dalším věznění měl dost času přemýšlet, často se mi vybavovaly tyto rozhlasové zážitky a Juraj Vieska v nich vystupoval jako nejhorší lidská kreatura, jakou jsem kdy poznal - byť i jen po hlase. Když se pak někdy v roce 1954 rozšířila po Valdicích zpráva, že tam Vieska je zavřený s trestem sedmi let, nechtěl jsem věřit svým uším. Netrvalo dlouho a tajemný muž se objevil. Měl zřejmě nějakou protekci a od začátku svého výkonu trestu v této tehdy poměrně nejmírnější věznici dělal pisaře, což se podařilo jen dětem štěstěny. Ale o nedělních vycházkách chodil s námi ostatními (nechyběl tam ani spisovatel Jiří Mucha) po stejném dvoře. Dost často se stávalo, že jsem s ním šel v jedné řadě, slyšel jsem ho mluvit, ale nikdy jsem s ním nepromluvil ani slovo. V pravdě jsem se ho štítil, ale přitom jsem nemohl popřít, že mě ten člověk zajímá. Měl jsem ostatně pocit, že zajímám i já jeho, dokonce mi často připadalo, že mi chce něco říci. Bylo by to možné, protože znal mé jméno a znal zajisté i jméno mého otce, který byl prokazatelně na některých schůzkách s dr. Horákovou, o nichž se při procesu mluvilo, přesto však z jakýchkoli důvodů nebyl do procesu zařazen. Dr. Vieska by mi býval o tom asi něco řekl, ale já jsem překonal zvědavost a až do svého propuštění jsem s ním nepromluvil. A teď mi musíte věřit, že to, co popíšu jsem si nevymyslel. Jednou, koncem padesátých let jsem jako zázrakem dostal lístek do divadla ABC na Wericha s Horníčkem. Jako dnes si pamatuji, že jsem si sedl na - jak jsem se domníval - svoje místo č. 16 v řadě 13. Těsně před začátkem představení se do zaplněné řady soukal poslední opozdilec. Ztuhl jsem - byl to Vieska. Víte, jak blízko jsou si lidé, když uvolňují místo v divadelním parteru. Jenže on nemínil projít kolem mne, on se zastavil v tom takřka doteku obou těl a tím svým strašným hlasem - zpola zděšen, zpola rozradostněn - zařval: "Ježišmarjá, Ježi". Ukázalo se, že sedím omylem na jeho místě, neboť správně jsem měl být na čísle 16 v řadě 14. O přestávce mi stačil sdělit, že už je také zpátky, někde na Nejvyšším soudě a že mám k němu přijít a on mi zařídí rehabilitaci. Vymluvil jsem se, že musím do kuloárů za známými a po přestávce jsem si sedl raději jinam. Rehabilitace se bez jeho pomoci dočkám snad až teď po třiceti letech.

Jenže s Vieskou jsem se viděl ještě jednou - o pár let později. A to nebyla náhoda. V první polovině šedesátých let ohlásili jeho přednášku na tehdejší Pedagogickém institutu v Liberci. Nedalo mi to a šel jsem tam. Sedl jsem si do kouta a schoval se za ty, kteří byli přede mnou. A Juraj Vieska mluvil, až se hory zelenaly. Kolik prý bylo napácháno v minulosti křivd, které musí být napraveny a skuteční viníci potrestáni. On jako bývalý politický vězeň může prý uvést spoustu příkladů takové nespravedlnosti a teď jako činovník nové spravedlnosti dělá všechno pro to, aby dobro zvítězilo a zlo bylo potrestáno!

Když skončil, rozběhl se jako vystřelený šíp po úhlopříčce sálu rovnou ke mně a řekl už česky: "Celou tu dobu na tebe koukám a jsem hrozně rád, že sis mě přišel poslechnout. Co pro tebe mohu udělat?" tentokrát jsem ztratil nervy a utekl jako kluk.

"Skutky dobrými se Starce nezapomeň skvějte, na odměnu ctí; slyš ho, chceš-li nečekejte: za všecky moudrým býti."

Bůh vaše ctnosti odmění vám na věčnosti."

***(Učební knížka dějepisu pro vyšší třídy obec. škol, Praha 1873)**

First National Bank of Cicero

The Foundation of a Solid Community.

CALL ON US! 780-5000

Serving Our Community Since 1921

- 24 Hour Cash Station®
- Two Locations
- Free Parking • Drive-Up Banking
- Complete Trust Services Available

A PINNACLE BANK

6000 West Cermak Road, 2500 South Cicero Avenue, Cicero, Illinois 60650, Phone 780-5000, Member FDIC

Miloš Sebor de Wasseboržicz

tvrdou ranou mezinárodní spolupráci. Archiv, evidence zločinců; technické zařízení, fondy (ačli byly jaké, protože vydání s Komisí prakticky neslo chudé Rakousko), ba zčásti i personál, bylo převzato nacisty a přemístěno do ministerstva vnitra v Berlíně. Podle oficiálních zpráv Komise nebyla zrušena. Jejím prezidentem se bez voleb zúčastněných států stal sám šéf bezpečnostní služby, Reinhardt Heydrich, muž bez odborné kvalifikace v kriminologii. V letech po okupaci Rakouska až do jeho smrti nebylo o něm nic slyšet v souvislosti s bojem proti nepolitické zločinnosti, zejména ne o mezinárodní spolupráci. Spisový materiál Komise - a byly to věci nenahraditelné - zmizel se zkázou Berlína. Po válce se pátralo marně.

Poválečnou dobu, bohatou na události, lze přehledně jen ve stručnosti v zaměření na Československo. V mnohém jsem byl přímým svědkem. Sloužil jsem tehdy ve stavu právních důstojníků četnictva a několik dní po květnové revoluci jsem byl určen za adjutanta pověřence vnitra, Františka Vyhnánovského, který spravoval celý resort ministerstva až do příjezdu košické vlády, kdy vnitro připadlo Václavu Noskovi. V těch dnech se začlo pracovat na nové úpravě národní bezpečnosti. Bylo to řešení prozatímní a značně odlišné od původní soustavy. Bezpečnostní sbor v celé republice byl rozdělen na tři složky. Prvá z nich, policejní armáda, konající službu ve stejnokroji, bylo sloučení četnictva, uniformované státní policie, obecní výkonné policie a dosavadních policejních praporů, "povyšených" na policejní pluky, vše v celkovém počtu dobrých sto tisíc. Druhou složkou byla nová Státní bezpečnost, "StB", útvar obávaný od samého začátku stále doplňovaný ze spolehlivých členů strany a z pochybných individuí bez školení a kvalifikace v rostoucích počtech, jež nebylo nikdy možno odhadnout. K tomu se přičlenily všelijaké "Zoby" (zemské odbory bezpečnosti) s neomezenou pravomocí a bez organizačních řádů. Zjistnosti se nekladly meze zvláště ve službě pohraniční, kde zlatokopectví vytvořilo novou formu zločinnosti, proti němuž nebylo obrany. V tom směru nová SNB a nová StB pracovaly vedle sebe.

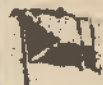
Přijímal jsem stovky žádostí a deputací pokojných občanů z bývalého sudetoněmeckého území s peticemi na ministra vnitra o odvolání škůdců ve stejnokrojích nové bezpečnosti a s prosbami, aby se služba vrátila do rukou četníků a policistů. Jde o kapitolu, jež stále čeká na zpracování, zejména proto, že tu jsou stále očití svědci, přesahuje však rámec této skizy. Tvořila se však složka třetí, v málo známé zkratce "KS", kriminální služba. Okupaci přežilo asi dva tisíce členů policie a příslušníků bývalých četnických pátracích stanic, všichni s kvalifikací kriminalistů. Ve spolupráci s bývalými kolegy z pražské "Čtyřky" (jak se říkalo pražskému kriminálnímu oddělení) jsem převzal, nikoli nerad, nezávadivý úkol vypracovat statut nové kriminálky ve formě výnosu ministra vnitra. František Vyhnánovský zůstal v ministerstvu vnitra i za Noska ve funkci šéfa bezpečnostní služby, v organizační věci řekl by se generálního ředitele bezpečnosti. Po řadě porad Nosek akt podepsal a položil tím základy československé kriminální policie, i když název "policie" podle přísně zachovávané komunistické zásady byl odsouzen k zániku. Byli jsme "KS", kriminální služba, a adjektivum "kriminální" nikomu nevadilo, zejména ne v titulech. Z policejního komisaře jsem se stal komisařem kriminálním, později kriminálním radou, což ve společnosti nekriminálních přátel budvalo veselost ve vzpomínkách na staré detektivky. Silná stránka KS byla poměrná nepolitičnost. Z třech bezpečnostních složek jsme byli ta nejmenší a protože nás kdekdo potřeboval, stáli jsme až do únorového převratu mimo přímé zásady jinak všemocné komunistické strany. Výběr uchazečů byl od začátku přísný a o službu v KS neměli zájem

ti, kdož počítali s rychlým obohacením. Ti se obraceli buď k státní bezpečnosti anebo k SNB v pohraničí. KS byla jakási pyramida s kriminální ústřednou v ministerstvu vnitra v Praze s odbočkou v Bratislavě, pod ústřednou byly dvě zemské kriminální úřadovny, pak oblastní úřadovny a úřadovny okresní. Ústředna byla nejen hlavou organizační, administrativní a personální, ale i výkonnou. Nejzávažnější zločiny byly svěřeny ústředně. Technické zařízení a vozový park jsme získali z toho, co zbylo z Gestapa nebo z Kripa a tu bylo třeba spěchat, neboť většinu věcí vyvlastňovala státní bezpečnost a různé "Zoby". Pro tuto esej je důležité, že náš výnos pamatoval na věci mezinárodní. Oddělení (či direktorát) "M" se stal ústředním pro delikty mezinárodního významu a pro úpravu našich vnějších styků. A o to šlo hlavně. Již od květnové revoluce jsme přemýšleli o tom, kdo převezme úkoly staré Komise doktora Schobera, když Rakousko při čtyřčlenné okupaci a politicko-hospodářském zmatku bylo po válce vyřazeno. "Praha jako budoucí kriminálně-policejní centrum" se vnucovala, ministr Nosek měl pro věc pochopení, i když jsme nevěděli, zda nemá postranní plány. Policejní světové ústředí v Praze se přece mohlo jednou vyvinout v jakýsi most mezi východem a západem a mohlo se stát branou pro cesty, jichž povahu jsme tenkrát nemohli odhadnout.

Věci se však bez našeho přičinění rozvinuly jinak. Na podzim 1945 nám došlo pozvání z Bruselu. Belgický plukovník F.E. Louwage, kriminalista z povolání, frontový voják za obou válek, s pomocí své vlády se chopil otěží a pozval bývalé členské státy Schoberovy Komise na konferenci v Bruselu na začátek června 1946. Uvedl dva hlavní body pořadu: rekonstrukci staré Komise a určení jejího nového sídla. Do Bruselu jsme odjízďeli čtyři. Sekční šéf Vyhnánovský jako hlava československé bezpečnosti, autor této reportáže jako referent, okresní inspektor Ladislav Šrp, kriminalista mého stáří, specialista v oboru narkotik, a revírní inspektor Julius Šém, odborník v padělatelství. Sekčnímu šéfovi Vyhnánovskému byla pro účast na konferenci přiznána hodnost generála policie, a to bylo věru respektováno. Všichni jsme měli stejnokroje nové národní bezpečnosti, jež tenkrát zdaleka nebyly to, co komunisté zavedli asi dvě léta po únorovém puči. Náš stejnokroj měl americký střih v barvě khaki, s otevřeným límcem a s červeným pruhem na čepici po vzoru starého četnictva. Přesto nás v Bruselu leckde pokládali za Rusy. Udiv se spravidla měnil ve vládní úsměvy, když jsme domorodce poučovali, že jsme Češi.

Na konferenci jsme byli přijati od západních kolegů srdečně, když jsme je ujistili, že žádný z nás není komunista a že naše "KS" kriminální služba je sbor bez politické orientace. To bylo důležité při jednání o sídlu organizace, jejíž oficiální jméno bylo stále "Komise", v plném názvu "Commission Internationale de Police Criminelle" (C.I.P.C.), též anglicky, "The International Criminal Police Commission" (I.C.P.C.). Zkratka Interpol, jež zpopularisovala celý systém, se začla užívat až později. Zaslouhou plukovníka Louwage se začlo s vydáváním bulletinu, nejdříve ve franštině a v angličtině, později i ve španělštině a v němčině, v reprezentační úpravě, s úředními zprávami a s odbornými články. Hlavní otázkou první konference v Bruselu, jež se konala v monumentálním justičním paláci za účasti pouhých sedmnácti států (kromě pozorovatelů jakými byli zástupci americké okupační zóny Německa) bylo budoucí sídlo Komise. Ucházely se o ně pouze dva státy, Holandsko a Československo.

Dokončení příští čtvrtek.

Navštivte svobodné

ČESKOSLOVENSKO 1990

Nyní bez víza a povinné výměny.

Každý měsíc máme 3 skupinové odlety do Prahy a Bratislavy za nejnižší ceny na rezervovaná data. Zavolejte o podrobnosti!

Levné ceny do dalších evropských měst.

FRANKFURT \$ 515.- MNICHOV \$ 587.-
ZURICH \$ 629.- PARÍŽ \$ 630.-

VÍDEN special \$ 515.- non-stop.

VARŠAVA speciál \$ 699.00, děti do 17 let jen 499.00

Pronajmutí aut v Evropě za velmi výhodné ceny.
Návštěvy z Československa vyřizujeme rychle a spolehlivě na jakoukoliv dobu pobytu.

WEBER TRAVEL AGENCY

6805 W. Čermák Road, Berwyn, IL. 60402
TEL. (708) 749-1333

MALÁ UKÁZKA ZE SKLADU U PANCNERU V BERWYN

Mlýnek na mák z Německa	\$29.75
Mlýnky na housku	\$10.95 a \$21.50
Mlýnky na maso	\$28.50 - \$30.50 - \$34.50
Mák z Holandska	celý \$1.89 lb., mletý \$2.00 lb.
Kmín z Holandska	celý \$1.89 lb., mletý \$2.25 lb.
Vegeta - plíchl' z Jugoslavie	\$3.50 plechovka
Malinová šťáva z Jugoslavie	\$4.25 láhev
Prášek do perníku z Československa	.50 bal.
Imp. světlé hříbky	\$7.50-1/4 lb., \$14.00-1/2 lb., \$26.50 lb.
Peroutky z Československa	\$1.75 kus
Bylinné čaje z Československa (Diabetan-Alvisan-Urologický-Pectorales)	\$3.75 bal.
Alpa Liniment z Československa	\$2.50 láhev

KNIHY

Naše Praha - obrázková kniha	\$8.50
Československé lázně - obrázková kniha	\$6.75
Czechoslovakia Guide Book s mapou	\$9.00
Havel: O lidskou identitu	\$9.50
Havel: Asanace	\$4.50
Havel: Letters to Olga v angl.	\$16.95
Bařa: Úvahy a profey	\$10.00
Opat: T.G. Masaryk 1882 - 1893	\$9.00
Nězval: Manon Lescaut	\$4.50
Neruda: Povídky malostranské	\$5.50
Nepil: Apokryfy z éteru	\$4.75
Plachta: O lidech nešikovných	\$5.50
Poštovní: do \$5.00 - \$1.25. do \$25.00 - \$2.50. do \$50.00 - \$5.00.	

Bohatý sklad importovaného zboží, hlavně jedinečný výběr KRISTALOVÉHO SKLA z Československa a jiných zemí, ČAI, KERAMIKU, pravé české GRANÁTY a Jablonecká BIŽUTERIE, PANENKY v krojích, dámské ručně vyšívané BLÚZY, atd.

F. PANCNER, INC.
6514 W. ČERMAK RD. BERWYN, IL. 60402
Tel: (708) 484-3450

Obchodní hodiny: Pondělí - Pátek: 9.30 do 6.00 večer, Sobota: 9.00 do 6.00 večer. V neděli zavřeno.